

Ökat djurskydd i Åtvidaberg

Hälsovårdsnämnden i Åtvidaberg har beslutat intensifiera djurskyddstillsynen i kommunen. Verksamheten ska prioriteras och det beror bl a på att man fått in så pass många uppgifter om att det kan finnas problem på vissa ställen.

Hälsovårdsinspektören kommer att besöka alla djurbesättningar i Åtvidaberg. Det lär finnas ett par hundra i kommunen.

Egentligen ska kontroll göras minst en gång vart tredje år hos dem som har djurbesättningar. Men bl a beroende på personalsituationen har någon regelbunden djurskyddstillsyn av det slaget inte upprätthållits i Åtvidaberg.

ÅTVIDABERG

En välbesökt högmässa firades i Hannäs kyrka på alla helgons dag. Kyrkoherde Claes-Göran Rosén predikade och var liturg. Kyrkokören förstärkt med ungdomskören framträdde under ledning av Gurli Fredriksson. Vidare medverkade Ragnar Andersson, violin, och Gullmar Andersson, trumpet.

Byte i Åtvid. Det finns olika sätt att resa söderut. Ett av de mindre nogräknade är att färdas i stulna bilar. Så gjorde uppenbarligen några personer i helgen. Till Åtvidaberg kom de nattetid i en stulen bil från Södertälje. I Åtvid stal de en ny bil på Kaplansgatan och fortsatte med den till Eksjö där nytt byte ägde rum.

Hälsovårdsnämnden har under det gångna året fått in många ansökningar om dispens från den lokala renhållningsordningen. Främst gäller det önskemål från ägare till fritidshus. Inte alla är nöjda med nämndens beslut. I april avtog nämnden ansökningar om befrielse från bl a fem personer som nu överklagat beslutet. I yttrande till länsstyrelsen vidhåller nämnden sina beslut. Vid oktobersammanträdet hade hälsovårdsnämnden att ta ställning till ytterligare nio ansökningar om dispens. Ansökan avstogs i fem fall. Men man lämnade dörren öppen till ansökan om begränsad soptömning.

Fritidsnämndens ordförande Lennart Linnerstedt (s) har begärt att bli befriad från sina kommunala uppdrag från årsskiftet. Förutom uppdraget i fritidsnämnden är han också ledamot av kommunfullmäktige. Ny ordförande i fritidsnämnden blir sannolikt nämndens vice ordförande Bill Hallberg.

Politikerna i Åtvidaberg avstod från höjda arvoden

Även politikerna i Åtvidaberg drar nu sitt strå till stacken i den rådande ekonomiska situationen. Vid kommunfullmäktiges sammanträde på torsdagskvällen beslutade man nämligen att avstå från höjda sammanträdesarvoden nästa år.

Det betyder att de förtroendevalda nöjer sig med 90 kr för första timmen och därefter 23 kr för varje påbörjad halvtimme.

En liten justering gjordes förstås. Den innebär att den som har mer än 20 km från sitt arbete till sammanträdet även får restidsersättning.

Moderaten Carl G Nilsson begärde att tjänstgöringstiden för ordförandena i byggnadsnämnden, sociala centralnämnden och skolstyrelsen skulle minskas från maximalt 308 timmar om året till 220. Men det gick inte fullmäktiges majoritet med på.

Ny växel

Kommunkontoret ska nu äntligen få en ny telefonväxel. Den nuvarande är gammal och med sina 22 huvudledningar och 86 anknytningar för liten. Samtliga anknytningar är utnyttjade och såväl skolkontoret som skolkontoret och biblioteket önskar bli anslutna till kommunens växel.

Länsarbetsnämnden har beviljat Åtvidabergs kommun igångsättning av beredskapsarbeten för ytterligare tio ungdomar. Dessa får därmed sysselsättning i fem månader från och med måndag. Den sammanlagda kostnaden uppgår till 480 000 kr varav 360 000 kr utgår i statsbidrag. Ungdomarna får jobb inom kommunen dels på vårdsektorn, dels på tjänstesidan som vaktmästare m m. Tidigare är 15 ungdomar placerade i beredskapsarbeten i Åtvidaberg. Ytterligare ett 60-tal ungdomar under 25 år går helt utan sysselsättning i Åtvid.

Fullmäktige anvisade 166 000 kr ur 1982 års budget för installation av en telefonväxel som har kapacitet för 22 huvudledningar och 108 anknytningar. Av den summan utgör drygt 52 000 kr engångsavgift och nära 114 000 kr den årliga hyresavgiften.

Trafikavtal

Kommunfullmäktige tillstyrkte en begäran från AB Östgotatrafiken om en ändring av trafikavtalet. Ändringen innebär att kommande års budgeterade förlust inbetalas i tre omgångar med början den 15 november året före. Enligt gällande avtal ska den beräknade förlusten betalas den 1 januari och 1 juli samma år.

För att lösa det ekonomiska problemet måste därmed kommunen anvisa 467 000 kr som förskott ur nästa års budget. Åtvidabergs kommuns underskott beräknas nästa år uppgå till 1,4 milj kr.

Fullmäktige beviljade en anhållan från Åtvidabergs industribyggen om borgen för ett lån på 635 000 kr. Pengarna ska användas till finansiering av ombyggnaden av gamla brandstationen som blev mer omfattande än som från början beräknats. En tidigare borgensförbindelse om ett lån på 300 000 kr upphävdes.

Taket på dansbanan i folkparken ligger. Fritidsnämnden har begärt 50 000 kr för reparationsarbetena och fullmäktige beviljade beloppet.

Fastigheten Tegelsäter 1:26 i Björsäter såldes till Arvid och Margareta Rask för 160 000 kr. Samtidigt beslutade man anslå 210 000 kr för köp av fastigheten Skolköket 3 vid Lindbergsvägen.

För reparation av barnbasängen i simhallen anslags 10 000 kr så att den verksamhet som nu pågår där efter reparation verkligen kan fortsätta.

CHRISTER BERG

Fp i Åtvid vill debattera servicehuset i Falerum

Hur långt har projekteringen av ett servicehus i Falerum avancerat, vad kommer det att kosta, hur ser finansieringen ut och finns det verkligen ett klart underlag för 16 serviceelägenheter?

Det undrade folkpartisten Bengt Persson i en enkel fråga till kommunalrådet Göte Edlund vid kommunfullmäktiges sammanträde i Åtvidaberg på torsdagen.

Göte Edlund redogjorde först för bakgrund med arbetsgrupper, åldringsvårdsutredning, beslutsgång osv. I dagsläget har man kommit så långt att projektering för anbudshandlingar pågår. Anbudstiden går ut i januari och byggstart beräknas kunna ske i mitten av mars.

Hela projektet är kostnadsbe-

räknat till 10,5 milj kr och skall finansieras med produktionsanpassat statligt lån.

Det finns ett klart dokumenterat underlag för 16 serviceelägenheter, sade Göte Edlund. Det visar en utredning från slutet av 70-talet. Dessutom skall ju två ålderdomshem i den kommunalen läggas ner.

Bengt Persson förklarade sig nöjd med svaret men hoppades att frågan om servicehusets utseende inte skall vara slutdebatterad. Bl a menade han att man kan ifrågasätta storleken på lägenheterna, de är planerade till 70 kvm medan man i Grebo tänker nöja sig med 65. Vidare frågade han om ett servicehus med åtta huskroppar som nu planeras är den lämpligaste formen.

CHRISTER BERG

Debatt i Åtvidsfullmäktige om extratimmar för politiker

- Vi får naturligtvis finna oss i ett majoritetsbeslut i frågan om hur många timmar vissa nämndordförande skall ha till sitt förfogande. Det finns vissa tendenser dock att de går in och tar del av linjearbetet och det är inte riktigt. Vi måste följa upp hur timmarna används. Om saker och ting inte fungerar är det meningslöst att diskutera vare sig 308 eller 220 timmar. Då skall extratimmarna ner till celciustemperaturens frystande.

Det sade Bengt Persson (fp), när kommunfullmäktige i Åtvidaberg på torsdagen diskuterade olika typer av politikerarvodet. Över hela linjen var man överens. Utom på en punkt. Nämligen hur många timmar resp ordförande i sociala centralnämnden, skolstyrelsen och byggnadsnämnden skall kunna få ersättning för utöver det ordinarie årsarvodet. Förslaget lydde på 308 timmar medan moderaterna ansåg att det borde räcka med 220. Bengt Persson förordade, men yrkade inte på, en undersökning hur det fungerar.

Bedömningsfråga

Debatten inleddes av arvodeskommitténs ordförande Hans Andersson (s) som erinrade om att politikerna i Åtvid har sam-

manträdesarvodet som motsvarar genomsnittet i landet. Han skulle helst se att arvoden kunde knytnas till en vanlig K-plan.

Beträffande de omdiskuterade ordförandetimmarna menade Hans Andersson att det kan vara en bedömningsfråga. Men bl a av hänsyn till en del organisatoriska problem på en del förvaltningar finns god grund för det högre antalet.

Behöver spara

Carl G Nilsson (m) hävdade att kommunen behöver spara pengar på varje objekt och ändamål och att den nya organisation som både socialkontoret och skolkontoret fått borde innebära mindre jobb för ordförandena. 220 timmar räcker bra, menade han, inte minst med tanke på det ordförandearvode som ligger i botten och den generösa rättigheten att ta ut förrättningsarvode.

Hans Andersson replikerade att han visste att ordföranden fick sätta till tresiffrigt antal timmar i telefon på kvällar och helger varje år. De kammar inte hem arvodet utan att göra något. Men givetvis skall de inte göra tjänstemännens jobb.

Inget unikum

- Massor av telefonsamtal är minsann inget unikum för en socialdemokratisk nämndordförande, svarade Carl G Nilsson. I så fall skall vi alla ha ett extra

arvode. Dessutom, slutade han, det finns en risk att ju mer tid vi ger till politiker desto mer belastas tjänstemännen och de får mindre tid att sköta sitt arbete.

Det föranledde kommunalrådet Göte Edlund att påpeka att Åtvidaberg i dag bara har en politiker anställd. Jag vet inte, sade han, om jag är en belastning för tjänstemännen. Men jag gör vad jag kan för att hålla dem varma.

Moderaterna reserverade sig mot beslutet om 308 timmar.

CHRISTER BERG

Fler hundbajspellar. Hundägarna i Åtvidaberg ska få det lättare att bli av med det hundbajs som de så gärna och flitigt plockar upp efter sina skyddslingar. I dag finns ett tiotal glatt rödmålade bajspellar runt om i samhället. Efter samråd med hälsovårdsnämnden och Åtvidabergs hundklubb kommer gatukontoret att dels flytta på fem av burkarna till mer frekventerade områden, dels placera ut ytterligare tiotal nya burkar.

Hyreshöjning med kr 35:35 i kravet från Åtvidabergshem

Den kommunala bostadsstiftelsen Åtvidabergshem presenterade förra veckan sina krav inför de förestående hyresförhandlingarna. Man begär en hyreshöjning med kr 35:35 per kvadratmeter och år. Det skulle innebära att en 3-rumslägenhet på ca 80 kvm höjs med 235 kr till drygt 1 600 kr i månaden.

Åtvidabergshem äger och förvaltar drygt 700 lägenheter i Åtvidaberg och ett tiotal i Björnsäter. De senare berörs inte av de nu framlagda kraven utan kommer upp i ett senare skede.

Åtvidabergshems krav är baserat på den kalkyl som SABO utarbetat och som under senare år befunnits ligga mycket nära stiftelsens egna beräkningar. Kalkylen har översänts till hyresgästföreningen. Parterna kommer att mötas i mitten av november.

- Det är ett ärligt bud vi lagt,

säger Åtvidabergshems styrelseordförande Evert Johansson. Några ören här och där går kanske att ta bort. Men några stora prutningar är inte möjliga om man inte vill ge avkall på underhållet. Men det är att skjuta problemen framför sig.

För underhållet begär Åtvidabergshem kr 46:01. Det är en ökning med nästan 12 kr jämfört med i år. Av den ökningen motsvarar ungefär 9 kr de pengar man tidigare fått i statliga underhållslån. Dessa lån skall försvinna om inte Hyresgästernas riksförbund kan beverka regeringen. Skulle man lyckas med det sjunker också hyran.

I kapitalkostnader får Åtvidabergshems hyresgäster nästa år betala kr 79:79. I den summan ingår räntor och amorteringar för lånedelen beträffande förbättringarna av den yttre miljön i Eksätter. Det kostar kr 1:41 per kvm och år.

- Jämför gärna den kostnaden med de utgifter vi har för vatten och avlopp, säger Evert

Johansson. Bara höjningen av va-taxan innebär ett påslag på hyran med kr 2:46.

Sammantaget begär stiftelsen att från 1 januari få ta ut kr 190:14 per kvm och år i kallhyra av sina hyresgäster. Man skall också ta ut kr 1:79 som går till hyresgästföreningen och kr 3:71 för att kompensera förluster för outhyrda lägenheter.

Åtvidabergshems krav på 35 kr 35 öre är visserligen det högsta man någonsin presenterat men anses ändå inte anmärkningsvärt i förhållande till andra bostadsstiftelser i landet. För någon månad sedan beräknades genomsnittskravet ligga runt 37 kr. Det högsta budet, 55 kr, svarade då Marks kommuns fastigheter för.

Bostäder skall som bekant också värmas upp. Värmetillägget hos Åtvidabergshem är sedan 1 oktober 45 kr. Senast höjdes värmetillägget med kr 4:50. Nya förhandlingar tas upp allt eftersom oljepriserna höjs.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Försöker igen. Någon ny socialchef har ännu inte kunnat utses efter Tord Nilsson som begärt att få andra arbetsuppgifter. I juni annonserade Åtvidabergs kommun efter en ny socialchef. Åtta sökande anmälde sitt intresse och en av dessa tyckte man i Åtvid skulle passa bra. Men denne backade ur. Någon annan av de som kallats till intervju ansågs inte aktuell. Så nu går sociala centralnämnden ånyo ut med annonser för att locka en chefsjänsteman till Åtvidaberg.

Omkring 300 sjöar och vattendrag runt om i Åtvidaberg har undersökts beträffande pH-värdet. Undersökningen har genomförts av Åtvidabergs socialdemokratiska förenings miljövårdsgrupp. Frånsett ordentligt låga värden i ett par gölar visade inte undersökningen på att vattnet i kommunen skulle vara av särskilt dålig beskaffenhet ur den här aspekten. Hälsovårdskontoret har nu fått ett basunderlag och har för avsikt att följa upp pH-mätningarna regelbundet.

Två ynglingar i en bil roade sig på söndagen med att sladda omkring på ett åtta tunnland stort och med vallfrö nysätt gårde vid Åtvidsnäs. När arrendatorn kom till platsen försvann ynglingarna därifrån efterlämnande en spolerad höstsädd.

Grebo skid- och motionsklubb har nu avverkat den fjärde etappen av höstens tipspromenader. Omkring 200 personer deltog, varav 93 i tipset. Sammanlagt såldes 425 bingobricor. De fem etappsegrarna som alla hade tolv rätt blev Ingemar Lindahl, Håkan Karlsson, Johan Zander, Rolf Gordon och Claes Gordon. Vidare fick Tobias Lessler etapppris. Den sammanlagda ställningen efter fyra etapper: 1) Ulla Zander 41; 2) Nils-Erik Zander 40; 3) Johan Zander 39; Jan Svensson 39.

Byggnadslov har beviljats Greger och Ann-Britt Thörnblom för uppförande av enfamiljshus på fastigheten Mårsång 1:63 i Grebo. Roger och Lisbeth Nilsson har fått byggnadslov för enfamiljshus på fastigheten Tegelsäter 1:57 i Björsäter. Vidare har Helge Pettersson fått byggnadslov för ett fritidshus på Röbbäck 1:2 i Värna. Byggnadsnämnden har tills vidare bordlagt en begäran om installation av braskamin i en villa sedan hälsovårdsnämnden avstyrkt och naturvårdsverkets rekommendationer angående braskaminer ännu inte i detalj är kända.

Den gamla fina Wisteniusorgeln i Åtvids gamla kyrka är i trängande behov av generalstämning och teknisk översyn. Det har inte skett sedan 1967. Kostnaden, ca 20 000 kr, har beviljats av kyrkofullmäktige i 1982 års stat. Samtidigt avsattes 4 000 kr för stämning av Stora kyrkans orgel.

3/11

Åtvidabergshem Vill höja hyran 35 kr

Den kommunala bostadsstiftelsen Åtvidabergshem har nu presenterat sina krav inför de förestående hyresförhandlingarna.

Man begär en hyreshöjning med 35 kr och 35 öre per kvadratmeter och år. Det skulle innebära att en tretrumslägenhet på 80 kvm får en hyreshöjning på 235 kr till drygt 1 600 kr. Åtvidabergshem äger och förvaltar drygt 700 lägenheter. Förhandlingarna med hyresgästföreningen börjar i mitten av november.

2/11

ÅTVIDABERGS BÅTKLUBB har som den inlandsklubb den är ändå över 150 medlemmar och sin "hemmahamn" i Loftahammar. De senaste veckorna har man haft ett styvt jobb att få upp båtarna på land. I tre omgångar har man med maskiner och frivillig handkraft hjälps åt och nu är också de flesta fartygen i tryggt förvar inför vintern

Zäta-Tryckerierna måste avskeda tio

4/11

Zäta-Tryckerierna, som ingår i Facit, har problem med sysselsättningen för sina anställda i Åtvidaberg. På tisdagen informerades de anställda om si-

tuationen. Företagsledningens bedömning innebär att omkring tio man av de ca 80 på kollektivsidan måste avskedas. Förhandlingarna med de fackliga representanterna inleds i slutet av veckan.

Under senare år har Zäta-Tryckerierna satsat stora pengar på investeringar i maskinparken. Investeringarna har inneburit rationaliseringsvinster men ordergången har inte varit tillräckligt stark för att täcka upp sysselsättningsbehovet.

Personalöverskott har man nu både på förpackningsenheten och blankettryckeriet.

— Vi har försökt i det längsta att klara av situationen, säger platschefen Roger Svensson. Men just nu är det väldigt kärtvt på de flesta håll.

För knappt en vecka sedan informerade företagsledningen om att man har personalöverskott på såväl sågen som möbeltillverkningen.

Arne Gustavsson, Åtvidaberg:

— Skidåkning förstås. En normalvinter kommer jag upp i sisådär 70 mil på skidor. Jag åker mest för motionens skull. Deltar i 24-timmars och andra arrangemang. Och rundar gärna av säsongen med Vasaloppet. Hoppas det blir mycket snö i år. Annars blir det många besök i simhallen.

Gun-Britt Nilsson, Åtvidaberg:

— Min vintersport? Det blir väl mest skidåkning, då och då på ändan. Om vintervägarna är fina tar jag kanske fram sparken. Och blir det kramsnö vet jag vem jag ska kasta snöboll på.

ÅTVIDABERG

Åtvidabergs frikyrkoallians inleder på onsdagen en nära två veckor lång mötesserie. Huvudtalare vid samtliga möten blir pastor Göte Sandegård från Bollnäs. Han tillhör De handkappades missionsförening. Möten kommer att hållas hos samtliga deltagande församlingar, nämligen Elim, EFS, Baptistkyrkan, Missionskyrkan, Pingstkyrkan och Frälsningsarmén. Under hela serien kommer också Allianssångarna under ledning av Christer Berg att medverka. Temat är Någotting mer...

Mitt uppdrag som nämndedamot synes vara helt utan positiv betydelse och därför begär jag omedelbart entledigande från uppdraget som ledamot i sociala centralnämnden. Med den motiveringen har Vincent Melin, representerande kds, begärt att få lämna arbetet i sociala centralnämnden i Åtvidaberg. Vincent Melin är föreståndare för nykterhetsvårdsanstalten Hägerstad i Åtvidaberg och har propagerat för anstaltens betydelse medan såväl sociala centralnämnden som kommunfullmäktige tillstyrkt ett utredningsförslag som innebär en nedläggning.

Vem får kultur-stipendiet?

Om en vecka samlas kulturnämnden i Åtvidaberg för att ta ställning till vem som skall få årets kulturstipendium på 5 000 kr. Man har gott om kandidater att välja mellan — när ansökningstiden gick ut på måndagen hade det kommit in 22 förslag och en ansökan.

Flera av förslagsställarna angav samma kandidat.

Bland följande kandidater har kulturnämnden att välja: Christina Berg, Einar Edström, Per-Ingemar Ericsson, Bror Larsson, Hans Malmquist, Inger Ragnarsson, Anna Sparre, Olof Söderbäck, Åtvidabergs allmänna sångkör och Åtvids ungdomskör.

Kommunen mötte köpmän i Åtvid

Gemensam kampanj gör åtvidabergarna köptrogna?

Åtvidabergarna skall lära sig att handla mer i Åtvidaberg. Människor i Åtvidabergs omgivning, t ex i Linköping, skall förmas att upptäcka att Åtvidaberg är ett alternativ för inköp av olika varor. Det finns pengar att hämta för köpmän, hantverkare och serviceföretagare i Åtvidaberg. Om man jobbar gemensamt och på lång sikt. Och det skall man.

Det här framkom när Åtvidabergs industribyggen, kommunens organ för näringslivsbe-främjande åtgärder, på måndagen kallade representanter för handel och service till en informationsträff. Kommunrådet Göte Edlund kunde välkomna ett 70-tal företagare till det här mötet som ser ut att kunna följas av flera.

Det är näringslivsintendenten

Jan Nordenström som tagit initiativet till den här liksom en tidigare kampanj för ökad handel i Åtvidaberg.

Flytta inköpen

— Det finns pengar att tjäna, menade Jan Nordenström. Kan vi minska på åtvidabergarnas inköp i Linköping med 10–20 procent kan det ge en miljon extra i våra kassor.

Jan Nordenström pekade också på undersökningar som visar att åtvidabergarna i år borde handla livsmedel för 120 milj kr. Men i Åtvid handlas det bara för 93 milj kr. De borde handla kläder och skor för 30 milj kr men gör det för hälften i Åtvid. De borde handla möbler och husgeråd för 25 milj kr, men gör det för 9 milj kr i Åtvid.

— Det finns en potential, men vi skall inte konkurrera inbördes utan försöka vända strömmen av pengar, sade Jan Nordenström. Vi får räkna med att det här är en process på lång

sikt. Men om vi satsar nu på ett profilskapande kommer vi att kunna få ett försprång mot andra kommuner.

55 företag deltar

I den förra handelskampanjen deltog 55 företag. När den här kvällen var slut hade samma antal anmält sig till julkampanjen.

Karl-Melker Kindstrand med flera var intresserade av att höra vilka direktiv kommunens egna förvaltningar får när det gäller inköp av varor i Åtvidaberg.

— Man skall handla där det är billigast. Jag tror det skulle vara ödesdigert för många av er om varje kommun skulle införa ett protektionistiskt tänkande. Men när man handlar skall man förstås också väga in t ex tillgången på service, deklarerade Göte Edlund och fick stöd av hantverksföreningens Ingemar Johansson.

CHRISTER BERG

Åtvidabergs konstförening har haft en sammankomst där man beslutade att även nästa år i mars anordna Åtvids vårsalong. Vidare rapporterades att föreningen nu har 251 medlemmar. Efter förhandlingarna hölls ett anförande av förste statsmeteorolog Curry Melin som talade över ämnet Molnen i konsten från renässansen till modern tid. Avslutningsvis utlottades tretton konstverk på medlemsnumren.

Bokutlåningen. Under oktober månad utlånades sammanlagt 7 074 böcker på biblioteken i Åtvidaberg. Det är en minskning med ungefär 400 jämfört med samma månad förra året. Utlåningen för de olika biblioteken var (med 1980 års oktober-siffror inom parentes): Åtvid 4 938 (5 201), Björsäter 504 (584), Falerum 473 (545) och Grebo 1 159 (1 150).

Roger Carlberg blev skallad

Åtvidabergs juniorboxare Roger Carlberg gick på en mina i form av norrmannen Magne Havna i den nordiska juniorturneringen i Norge i helgen. De båda möttes redan i första matchen och i andra ronden var det klippt. Roger fick ett ögonbryn uppskallat varvid domaren bröt matchen. Magne Havna blev turneringens bäste boxare med tre klassegrar. Någon större fara är det inte med Roger som redan på lördag åker över till England för att representera Sverige i en juniorlandskamp i London.

Kung Sune drar in i Rumma

På fredag drar kung Sune in i Rumma Folkets hus ute i Hannäsbygden på den åtvidabergska landsorten. Hittills har mest Rumma och dans varit lika med de mest kända gammeldansorkestrarna i Sverige. Men nu gör man ett försök att nå en än ungdomligare publik med discodans kvällen lång. Under sen timme kommer kung Sune och hans rock'n'rollshow. Kung Sune är knappast Sveriges vackraste artist. Inte ens den näst vackraste. Men hans shower brukar gå hem hos publiken. Med sig har han bl a "Pink Panther" Sandberg, "Grynet" Wiström och "Guldet" Starberg.

Lördag 7 november 1981

Skolan i Hannäs räddas — till hälften

— Beslutet i kommunfullmäktige försommaren 1978 måste ses som ett avtal mellan kommunen och befolkningen i Hannäs. Ett avtal som skall följas av båda parter även om det inte är exakt samma människor som sitter i kommunfullmäktige i dag som när beslutet togs.

Det säger folktidningen Bengt Persson sedan kommunstyrelsen i Åtvidaberg behandlat ett förslag till ny skolorganisation för södra kommundelen. Förslaget innebär att Fredriksbergs gamla slitna skola i Hannäs visserligen får vara kvar. Men med färre klasser.

I dag sker undervisningen i skolan i klass 1-2 och klass 3-4. Vidare är förskoleverksamhet förlagd till skolan.

Befolkningen i Hannäs, i varje fall stora delar av den,

har i årtal kämpat för att få behålla sin skola som man menar är livsviktig för bygden.

Inte försvarbart

Andra menar att det inte är ekonomiskt försvarbart att ha kvar skolan. Åtminstone inte i samma omfattning som nu. En form av kompromissförslag har lagts fram som innebär att eleverna i klass 3-4 i fortsättningen skjutsas till Falerums nya skola. Den blir klar till nästa läsår.

I nästan varje instans som behandlat frågan har de borgerliga partiernas representanter protesterat mot en ändring av organisationen som innebär nedläggning av skolan, eller minskning av verksamheten. Internt har även de folkvalda socialdemokraterna gått hårt åt sina partikamrater i frågan.

Det fullmäktigebeslut man hänvisar till lyder:

— Lokaler för en reducerad A-skola uppföres snarast i Falerum som ersätter nuvarande starkt nedslitna skollokaler i Falerum samt skolan i Forsström. Årskurs 1-4 kvarstannar i Hannäs till och med läsåret 1982/83. Om då medeltalet elever är lägre än 7 per årskurs, läggs Hannäs skola ned. Om elevantalet då visar en klart uppåtående trend med varaktigt mer än 7 elever per årskurs, behålls skolan.

Skaffa barn

I dag är medeltalet elever per årskurs 8, 9, påpekas det från borgerligt håll. Bengt Persson menar att innebörden av beslutet är att skaffa barn i Hannäs, så håller vi med skola.

Yngve Jonsson (c) hävdar i kommunstyrelsen att man skulle kunna lösa skolfrågan i södra kommundelen betydligt billigare än som tidigare redovisats. Skolstyrelsen har fått fram en kostnad på 10,2 miljoner kr. Vi har fått fram anbud som ligger 1,6 miljoner lägre.

Votering

I voteringen i kommunstyrelsen segrade det socialdemokratiska förslaget med siffrorna 6-5. Det betyder således att förslaget till kommunfullmäktige är att flytta eleverna i klass 3-4 till Falerum. Det innebär också att 300 000 kr nästa år satsas på upprustning av Fredriksbergs skola. De borgerliga ville öka på den summan med

100 000 kr men fick inte gehör för det av majoriteten.

Kommunalrådet Göte Edlund säger i en kommentar att det är egentligen billigare med en enda skola i södra kommundelen. Men vi är ändå beredda att ta på oss det ekonomiska ansvaret för båda.

CHRISTER BERG

25 sökande på varje ledigt Åtvidsjobb

Även om antalet arbets-sökande i Åtvidaberg under oktober sjönk något så är nivån fortfarande den högsta på flera år. Ingen vet om kulmen nu är nådd. Fortfarande finns en del varsel som inte gett utslag i arbetsförmedlingens statistik.

Vid månadsskiftet uppgick antalet arbetssökande i Åtvidaberg till 251 personer. Det är en minskning med 16 jämfört med siffrorna för en månad sedan.

För dagen finns det bara tio lediga platser i Åtvidaberg. I samtliga fall krävs utbildning och/eller yrkeserfarenhet. Kommunförvaltningen söker en socialchef, en driftsingenjör, en arbetsterapeut, en fortvårdsspecialist och två lärare. Dessutom finns ett jobb på privata marknaden som konstruktör, ett som kock och två som säljare.

Det är allt. Dvs 25 sökande på varje ledigt jobb. Men ingen av de sökande har erforderliga kvalifikationer för de jobb som finns.

Av samtliga arbetssökande går 155 personer helt utan sysselsättning, 54 har tillfälligt arbete, 19 har fast anställning men söker någon nytt och 23 har

beredskapsarbeten av olika längd.

Antalet kvinnor är stort och uppgår till 56 procent. Antalet ungdomar under 25 år helt utan sysselsättning är också stort, 67.

— Det är inte lätt i dag att få folk placerade, säger arbetsförmedlingens föreståndare Siri Ohlin. Man får kämpa om varje plats. Och vi är glada så länge en och annan åtvidabergare fortfarande kan få jobb på Saab.

— Det handlar inte bara om att ge folk arbete. Vi försöker också på olika sätt ge sökande bättre förutsättningar att få jobb när konjunkturen så småningom äntligen vänder. Att ge människor möjlighet till utbildning. Att hjälpa dem komma till klarhet med vad de vill och kan.

Gruppvägledning

Siri Ohlin berättar att det i mitten av november anordnas en tre dagars lång gruppvägledning för ett tiotal kvinnor. Det finns en hel del kvinnor som har önskemål om arbeten som de aldrig kan få i Åtvidaberg. Med den här kursen skall man försöka intressera dem för ett otraditionellt yrkesval.

Vidare har arbetsmarknadsinstitutet under november månad förlagt en s k väglednings-

grupp till Åtvidaberg. Ett tiotal personer i alla åldrar som är osäkra om sitt yrkesval ska få en ordentlig information om arbetslivet.

Under den senaste tiden har man kunnat förmärka en tendens till ökad rörlighet bland de sökande i Åtvidaberg. Tidigare har så gott som alla kvinnor och de allra flesta män angett att de bara kan tänka sig ett jobb i Åtvid. Nu säger allt fler att de är beredda att pendla eller t o m flytta för att få ett arbete. Tendensen håller i sig.

Nya beredskapsjobb

Vid månadsskiftet var 23 personer, i huvudsak ungdomar, placerade i beredskapsarbeten. Lagom till början av månaden blev det klart med ytterligare tio beredskapsjobb fram till april nästa år. De flesta är besatta. I ett fall har arbetsförmedlingen lyckats få en handikappad placerad.

— Det är första gången vi haft framgångar i våra försök att få kommunen att ta emot handikappade, säger Siri Ohlin. Det är mycket glädjande. De platser som återstår skall, om det är möjligt, också ges åt handikappade.

CHRISTER BERG

Kammarrätten säger också nej till fiskebod

Nu har också kammarrätten i Jönköping uttalat sig om den "svarta" fiskeboden på Storön i sjön Vin norr om Åtvidaberg. Kammarrätten menar i likhet med länsstyrelsen i Östergötlands län och byggnadsnämnden i Åtvidaberg att vare sig byggnadslov eller dispens från strandskyddsbestämmelserna kan beviljas för boden.

I augusti 1979 anmodade byggnadsnämnden ägaren till en fastighet vid sjön Vin att vid vite om 5 000 kr ta bort den fiskebod som utan tillstånd uppförts på ön. Samtidigt avslag nämnden fastighetsägarens begäran att åtminstone få ställa en läsbar låda för b) a fiskedon på ön.

Beslutet överklagades till länsstyrelsen. Också den instansen sade nej till fiskeboden med hänvisning till naturvårdslagen och byggnadsstadgan. Däremot ansåg länsstyrelsen att sökanden kunde få ställa upp sin låda på ön. Lådan fick dock inte vara större än 2 m lång, 1 m bred och 1 m hög. Den fick heller inte placeras på ön förrän boden rivits ner.

Fastighetsägaren överklagade även länsstyrelsens beslut. Kammarrätten har nu överlämnat ärendet till regeringen med kommentaren att man inte kan finna några skäl till ändring av länsstyrelsens beslut.

Arla delar ut belöningar för god mjölkskötsel

Svenska mejeriernas riksför-
ening och Arlas Norrköpingsför-
valtning har haft en producent-
träff i Åtvidaberg där en rad
utmärkelser för god mjölksköt-
sel delades ut. Tredje intyg
efter guldmedalj erhöll Nils
Pettersson, Blaxtorp, Viking-
stad, och silvermedalj fick Ma-
ria och Bertil Bergström, Miss-
myra gård, Åtvidaberg.

Guldplakett: Viola och Agne
Engstrand, Bjärkebo, Åtvida-
berg, Iréne och Göran Gillberg,
Björkhult, Vikingstad, Erik
Carlson, Järgården, Vreta
kloster, Sixten Widén, Annebo,
Vikingstad, och Elis Åkerlund,
Björkebergs prästgård, Viking-
stad.

Silverplakett: Ulla och Birger
Andersson, Holmen, Östra
Harg, Sven och Yngve Drotz,
Skruvkulla, Sturefors, Ragnar
Franzén, Norrby, Linköping,
Ingemar Carlsson, Vreta Söder-
gård, Linköping, och Tage och
Astrid Karlsson, Björsäter,
Vreta kloster.

Bronsplakett: Alf och Anna-
Greta Andersson, Gårdsnäs, Åt-
vidaberg, Roland Ericsson,
Gammalstorp, Vikingstad, Erik
och Ann-Marie Johansson, Nor-
runda, Lingham, Sven och
Britta Johansson, Hulta, Linkö-
ping, Knut och Anita Kärrman,
Klacksäter, Åtvidaberg, och
Henry och Maj-Lis Svensson,
Sjögesäter, Linköping.

Diplom III: Sune Andersson,
Karlebo, Linköping, Lennart
Gustavsson, Kolaryd, Viking-
stad, Elsveig och Sten Hem-
mingsson, Klint, Åtvidaberg,
Weine Jacobsson, Härstorp, Åt-
vidaberg, Harry Johansson, Ny-
bygget, Bankekind, Märta och
Rudolf Johansson, Hägerstad,
Åtvidaberg, Erland och Inge-
borg Jonsson, Hultekulla, Lin-
köping, Christer Jonsson, Häl-
lingsfall, Åtvidaberg, Nils-Elov
Nilsson, Tollstorp, Linköping,
Åke Ragnar, Åserum, Viking-
stad, och Lars Schultz, Rolgen,
Åtvidaberg.

Borgarna i Åtvid:

Sänk skatten med tio öre

Det finns utrymme för en skattesänkning med 10 öre i Åtvidaberg!

**Det anser de borgerliga partierna i Åtvidaberg, som vid kommunstyrelsens budgetmöte bildade en gemensam front mot socialdemokraternas förslag på oförändrad kom-
munal utdebitering med 16 kr per skattekrona. De borgerliga reserverade sig också mot beslutet att föreslå kommunfullmäktige oförändrad skatt.**

Årets budgetmöte i kommunit-
styrelsen var rekordkort. Egentligen hade två dagar satts av men allt klarades av redan första dagen. Ändå hann det hända ovanligt mycket under förhandlingarna där parterna på några punkter gav, tog och kompromissade.

Redan genom saker som hänt under budgetarbetets gång har man fått möjligheter till skatte-
sänkning, medande de borgerliga representanterna. Skatteunderlaget har ökat, räntesänknin-
gen, ökade taxor för anläggningsavgifter. Det ger tillsam-
mans drygt 440 000 kr på plussidan. 10 öre i kommunalskatt är lika med 453 000 kr.

15 eller 20

Barnomsorgen diskuterades mycket. Socialdemokraterna föreslog under sammanträdet att 223 000 kr skulle anslås för inrättandet av 15 nya daghemsplatser. De övriga partierna föreslog å sin sida att det i stället satsas på 20 nya platser på familjedaghem. Nyttillskottet skulle finansieras genom höjda avgifter. I dag täcker daghemsavgifterna inte ens matkostnaderna, menar de borgerliga som vill att avgifterna skall täcka ca

15 procent av bruttokostnaderna.

Parterna uppnådde en kompromiss beträffande kontot för beredskapsarbeten. Socialdemokraterna ville avsätta ytterligare en miljon till det kontot nästa år. De borgerliga ville i stället anslå 300 000 kr för inrättandet av en teleteknisk linje för 16 elever på gymnasienivå och 500 000 kr till sysselsättningsbefrämjande åtgärder.

Partierna kom nu överens om att döpa om kontot till det mera flexibla Beredskapsarbeten och sysselsättningsbefrämjande åtgärder. En miljon anslås men av den summan ska 300 000 kr användas till den föreslagna gymnasieutbildningen.

Mer till skolmaten

De borgerliga fick sedan socialdemokraterna ajournerat sig en halvtimme igenom kravet 150 000 kr i ökat anslag till skolmaten. Därmed fick också ekonomiföreståndaren för skolbespisningen, Hem och skola m fl gehör för sina skrivelser.

Enligt det förta förslaget skulle 7:95 kr anslås till varje portion. Av den kostnaden svarar 3:25 kr för råvaror. Enligt pris- och kartellnämnden är priset för basmat för s k lågenergiförbrukare, dvs barn upp till högstadiet, 4:77 kr per mål och för övriga 5:97 kr. Med det budgetförslag som låg ansåg sig inte bespisningspersonalen kunna garantera att skolmaten skulle ge eleverna en tredjedel av dagsbehovet av näring.

Nu ökade man alltså på med en 50-öring per portion.

De borgerliga ville också pruta bort de ca 150 000 kr som föreslagits för att täcka 1980 års förluster för Åtvidabergs och Björsätters Folkets hus. Men det gick inte socialdemokraterna med på.

CHRISTER BERG

I dagarna kommer de båda Åtvidabergslärarna Inger Ragnarsson och Olof Söderbäck ut med sin illustrerade diktsamling *Vandring hemmavid*. Ingers dikter och Olofs teckningar är något av en kärleksförklaring till det forna och dagens Åtvid

Åtvidslärare ger ut illustrerad diktsamling

– Man måste kanske hotas av att mista en bit av hembygden innan man inser hur mycket fint det finns omkring en att vara rädd om, så att även kommande generationer får njuta av det. Så har det nog faktiskt varit för oss, som skrivit och ritat den här boken. Man måste få upp ögonen innan man kan fästa något på papperet.

Det säger Olof Söderbäck och Inger Ragnarsson, åtvidabergare, lärare till professionen men med många, många andra strängar på sina lyror. I dagarna ger de ut en bok, *Vandring hemmavid*.

Kärleksförklaring

Boken, som är något av en kärleksförklaring till Åtvidaberg, består av ett 50-tal dikter av Inger Ragnarsson. Varje dikt har illustrerats av Olof Söderbäck, som också kompletterat sina teckningar med korta kommentarer.

För Olof Söderbäck är bokutgivning inte något nytt. Han har tidigare lagt fram en högst personligt präglad naturvårdsinventering, anpassad för oss vanliga nyfikna människor. Hans inventering har varit mönster för andra kommuner.

Sockna

Vidare gav han häromåret på eget förlag ut sin *Sockna*, en bok som är en blandning av uppslagsbok och tyckande om de mest skilda företeelser i Åtvidaberg. Upplagan såldes på bara några månader.

För Inger Ragnarsson är *Vandring hemmavid* den första bok hon fått utgiven. Men inte den sista. Förra året fick hon en ungdomsroman antagen av Bonniers och den kommer ut nästa år. Uppföljaren är klar

och Bonniers har också fått manuskriptet till en tredje bok. Hon har även producerat en lång rad skolpjäser och dikter.

Plötsligt igång

– Den tändande gnistan för min del, säger Inger Ragnarsson, var Klockarängsfrågan. En del politiker och andra ville för några år sedan mot en kompakt opinion dra en väg genom Klockarängen. Jag fick en dikt i ämnet publicerad i *Correspondenten*. Sedan var jag plötsligt igång.

Idén till den här boken föddes förra sommaren. Från början var ytterligare två personer vidtalade i projektet. Men det blev till slut Inger och Olof som genomförde idén.

Vandring hemmavid innehåller dikter och teckningar om människor, kulturobjekt, miljöer och företeelser inom växt- och djurvärlden. Allt med anknytning till Åtvidaberg.

Eget förlag

Allt eftersom Inger producerat dikter har Olof ritat. Antingen med utgångspunkt från dagens verklighet eller från gamla foton ur det Thorinska fotoarkivet. Såväl dikter som de söderbäckska kommentarerna är stundom ordentligt kritiska mot makthavarna.

– Det ligger mig varmt om hjärtat att försöka dokumentera så mycket som möjligt av natur och kultur i Åtvid, säger Olof Söderbäck. Alltför fort försvinner miljöer, människor och byggnader.

Boken ges ut på eget förlag, handelsbolaget *Sockenprodukter*. Båda tar en stor ekonomisk risk, för de vet förstås inte hur boken skall tas emot. Upplagan är på 3 000 ex. Ungefär hälften måste säljas för att täcka tryckkostnaderna. Då har ändå Olof Söderbäck själv jobbat åtskil-

liga timmar med layout, redigering, montering m m.

– Men det är inte en eventuell ekonomisk vinst som är drivkraften, försäkrar de båda, utan att kunna dela med sig av sitt kunskande.

– Det här är inte någon fullständig beskrivning av vår hembygd, säger de. Kalla det i stället för en mosaik. Inte heller kronologiskt finns någon röd tråd. För vad betyder väl ett par tre generationer i de stora sammanhangen.

CHRISTER BERG

Åtvidsbo prövade nytt system Hela huset värms upp med vatten från en brunn

— Visst var jag miss-tänksam så det förslog när jag först fick höra talas om brunnsvärme. Men jag blev mer än övertygad efter besök på en skogsvårdsskola i Värmland och ett pensionat i Småland. Brunnsvärme måste vara det bästa sättet att värma upp en stor villa.

Det säger Bengt-Erik Fredriksson på Villavägen i Åtvidaberg. För ett år sedan flyttade han med sin familj från Valdemarsvik till Åtvidaberg. I Valdemarsvik var det ont om jobb. I Åtvid fick han plats som montör på Åssa.

I samband med flytningen övertog han och hustrun Else-May hennes föräldrars hus. En tvåfamiljsfastighet, över 40 år

gamal. I huset bor nu familjen Fredriksson och Else-Mays föräldrar.

— Det fanns förstås mycket att göra i en så pass gammal byggnad, säger Bengt-Erik. Och överst på listan stod problemet med uppvärmningen.

Drivfjäder

I huset fanns en kombinerad olje- och vedpanna som kanske inte hade mer än högst fem år kvar innan det skulle vara dags att byta. Oljeförbrukningen beräknades till knappt 7 kbm om året. Med dagens oljepriser betyder det en årskostnad på ca 13 000 kr.

— De hela tiden ökande oljepriserna är en stark drivfjäder när det gäller att söka alternativ, menar Bengt-Erik. Dessutom är jag mycket intresserad av tekniska saker.

Än så länge är det här med brunnsvärme relativt nytt. Genom vänner i Gamleby fick Bengt-Erik kontakt med en göteborgare som konstruerat en anordning anpassad för brunnsvärme. När Bengt-Erik blivit övertygad om systemets förträfflighet beställde han en anläggning.

Hela installationen kostade 48 000 kr. Finansieringen skedde till hälften genom energisparlån och -bidrag. Resten fick han satsa själv. Eftersom

Ett litet plastlock ett par meter från huset är det enda som utvändigt visar att Bengt-Erik Fredriksson värmer upp hela sitt stora hus med värme från grundvatten. Under locket finns en drygt 100 m djup brunn

driftskostnaden för brunnsvärme nu minskat till ungefär 4 000 kr per år kommer hela investeringen att vara återbetald inom fem år.

Hokus pokus

För den oinvigde verkar hela systemet som hokus pokus. Upp ur en brunn pumpas grundvatten som är mellan 5 och 8 grader varmt. Det leds in i ett aggregat, tillbaka ut igen och ner i backen. Då två grader kallare.

Med dessa två grader utvinns tillräckligt med energi för att värma upp hela huset med dess 180 kvm bostadsyta och biutrymmen och räcker också mer än väl till badvatten och diskvatten.

Utan att tränga för djupt in i tekniska detaljer går det hela till på följande sätt: värmen från grundvattnet räcker för att få freonvätska i kokning. Freongas uppstår och den heta gasen lämnar över värme till uppvärmningsvattnet. Samtidigt övergår gasen till vätska igen.

Allt som syns utomhus är ett litet plastlock ute på gården ett par meter från huset. Inunder locket döljer sig ett 160 mm brett och 107 meter djupt rör.

Nästa projekt

— Hittills har det hela fungerat galant, säger Bengt-Erik Fredriksson. Det är enklare och "renare" än jordvärme då man först måste gräva upp hela trädgården. Marken får en tendens att torka ut och ett brott på slangen kan få en del oönskade konsekvenser. I Danmark har man för övrigt förbjudit ytjordvärme.

— En vedpanna är inte heller något bra alternativ, säger Bengt-Erik. Men vedbränsle är inte så billigt längre, vedlager skall hållas och skötseln är omständligare.

— Men kanske kan jag genom tilläggsisolering och ny fasad få ner energikostnaderna ytterligare. Det får bli nästa projekt, slutar han.

CHRISTER BERG

Nere i källaren, strax intill den gamla trotjänaren för olje- och vedeldning, står brunnsvärmesystemets hjärta. I aggregatet "mjölkas" det sjugradiga grundvattnet på två grader. Dessa går åt för att koka upp freonvätska till het gas som i sin tur värmer upp ledningsvattnet

Biskop Bo Giertz var med hjälp av tekniken en av lärarna i den evangelisationskurs som under två veckoslut anordnats i Åtvidaberg. Biskopen undervisade via ett videoband. Kursen som hade temat Dela med dej anordnades av missionsförsamlingen och EFS i Åtvidaberg och samlade ca 25 deltagare. Kursledare var pastor Hans-Eric Hägg, EFS. Under lördagen använde kursdeltagarna sina nya kunskaper vid ett antal hembesök.

EFS missionssyfsörening i Värna har haft missionsförsäljning i Värna missionshus. Ett 50-tal personer kom till evenemanget. Auktionen leddes av Gösta Hall och ett stort antal handarbeten, bakverk och paket gick under klubban. Till sammans med lotterier och servering inbringade kvällen 5 480 kr, vilket är över 1 000 kr mer än förra årets rekordresultat. Pastorsparet Eva-Britt och Hans-Eric Hägg medverkade med duettsång och tal. Syföreningen har tioalet medlemmar.

Det internationella handikapparet aktualiserades på måndagen vid ett möte på EFS-gården. Pastorn och konsulenten för De handikappades missionsförening, Göthe Sandsgård från Bollnäs, gav information om DHM:s arbete i Sverige och utomlands.

Olovlig bebyggelse vid Åtvidabergssjö

- Att de olovligt uppförda byggnaderna funnits på platsen en längre tid utgör inte tillräckligt skäl för att i strid mot gällande bestämmelser legalisera dem. Därför bör inte dispens enligt naturvårdslagen lämnas. Ägaren bör också föreläggas att före första maj nästa år ta bort byggnaderna.

Det skriver biträdande länsarkitekt Gunnar Sjöstrand på länsstyrelsens planeringsavdelning i ett yttrande till byggnadsnämnden i Åtvidaberg.

Ärendet gäller ett mindre antal byggnader som utan tillstånd uppförts vid kanten av sjön Ören norr om Åtvid. Det var vid en inspektionsresa i början av året som nämnden uppmärksammade byggnaderna.

Därefter har en tämligen omfattande utredning gjorts i frå-

gan där ägaren till byggnaderna fått yttra sig, där man studerat flygfoton en del år tillbaka i tiden osv. Under våren togs två av byggnaderna bort.

De kvarvarande byggnaderna, varav en fritidsbostad, ligger mellan 2 och 25 meter från strandlinjen. Den samlade bebyggelsen, skriver Gunnar Sjöstrand, inkräktar på allemansrätten. Bebyggelsens utformning och placering är inte godtagbar ur landskapsbildsynpunkt. Samtliga byggnader tycks ha uppförts i strid mot byggnadsförbudet enligt strandlagen.

Ägarens synpunkter att området är mycket litet besökt och inte särskilt tillgängligt för friluftsliv erkänner inte länsarkitekten. Den låga besöksfrekvensen kan bero på att allmänheten uppfattar området som icke tillgängligt enligt allemansrätten.

Byggnadsnämnden tar upp ärendet för beslut vid sitt nästa sammanträde.

Sparre och Söderbäck delar kulturstipendiet

Anna Sparre och Olof Söderbäck får dela på årets kulturstipendium från Åtvidabergs kommun

Kulturnämnden i Åtvidaberg beslutade på onsdagen att årets kulturstipendium ska delas mellan författarinnan Anna Sparre och ämnesläraren Olof Söderbäck. Stipendiet, som är på sammanlagt 5 000 kr, kommer att delas ut i samband med kommunfullmäktiges december-sammanträde.

Kulturnämnden hade att välja mellan tio olika kandidater. Förslag hade inlämnats av över 20 enskilda och organisationer. De nu utsedda stipendia-

ternas namn var också de flitigast föreslagna.

Författarinnan Anna Sparre, född Adelswärd, skrev på 40-talet tre barn- och ungdomsböcker. Den egentliga debuten ägde dock rum 1970 med den mycket personliga Men sjön är densamma... Därefter har hon skrivit en bok om året. Handlingen har förlagts till gången tid med mer eller mindre välkända historiska kvinnor som huvudpersoner. Lokalt har hon, inte minst genom flitig föredragsverksamhet, arbetat för att föra kulturhistoria och tradition vidare.

Olof Söderbäck är en av Åtvidabergs mera kända profiler. Som författare har han producerat en naturvårdsinventering som penetrerats i ett otal studiecirklar och även bildat skola för andra kommuner. Han har skrivit och med egna teckningar illustrerat boken Sockna; slut-såld på kort tid och av stor betydelse för många Åtvidsbors ökade intresse för sin hembygd. Han medarbetar i den nyutkomna Vandrings hemmavid. Olof Söderbäck har vidare skaffat namn om sig som naturvårdare, fotograf och föredragshållare.

Inte helt problemfritt med kulturstipendier

Det gick inte alldeles smärtfritt till när kulturnämnden i veckan skulle utse innehavare av årets kulturstipendium. Innan man var färdig med paragrafen hade ledamöterna både diskuterat, voterat och framfört reservationer.

Under diskussionen var det bara två kandidater som kom på tal, Olof Söderbäck och Anna Sparre. Snart nog var man också inne på linjen att dela stipendiet mellan de båda. Men hur stipendiesumman på 5 000 kr skulle fördelas blev ledamöterna inte överens om.

De socialdemokratiska ledamöterna föreslog att Olof Söderbäck skulle få 3 500 kr och Anna Sparre 1 500 kr. De borgerliga menade att stipendiaterna skulle ha 2 500 kr var.

Vid voteringen segrade s-majoritetens beslut med 4-3. Christina Önfelt och Inga-Britt

Andersson reserverade sig mot beslutet om fördelningen.

CHRISTER BERG

Jubileum i Åtvidaberg

Tjänstemannaklubben lever fortfarande kvar

— För främlingen som hitkommit för att inträda i tjänstebefattning och — vanligtvis okänd som han är — skulle haft svårt att introducera sig i något sällskapsliv, har klubben kunnat vara till nytta och hjälp. Också har det varit styrelsen angeläget att få dessa främlingar fortast möjligt anmälda till inval.

Den här litet snirkliga formuleringen står att läsa i den allra första årsberättelsen för Åtvidabergs tjänstemannaklubb. En något originell sammanslutning som nu har 75 år på nacken och, möjligen orättvist, kanske skulle kunna jämföras med någon spartansk variant av engelsk club.

Nykomlingar

Att ta hand om nykomlingar och ge sig själva möjlighet till angenämt umgänge med andra som befann sig på samma pinnhål på samhällsstegen var i många år klubbens viktigaste uppgifter. Ett forum för mer eller mindre informella sammankomster där tjänstemännen på Baroniet, Industrierna, Signalfabriken osv efter veckans id kunde träffas. För att diskutera lokala och världshän-

delser, läsa svensk skämtpress och fransk boulevardpress, spela kort, förfriska sig eller festa.

Då och då har under årens lopp gjorts försök att även införa mera traditionella inslag på programmet. Med högst varierande framgång.

De stadgar som antogs vid starten hösten 1905 gäller i stort sett fortfarande. Medlemsavgiften tex är än i dag 10 kr om året. Och medlem blir en föreslagen kandidat fortfarande först efter omröstning. Då krävs 5/6-dels majoritet. Under de första åren var det inte alls ovanligt att kandidater voterades ner. I dag är valprocessen närmast en formalitet.

Lokalproblem

Lokalfrågan har varit ett nästan permanent problem. De första åren hyrdes ett rökrum på hotellet för 2 kr 50 öre per gång. 1910 upplät baron Theodor Adelswärd en lokal som medlemmarna kunde kalla sin egen till 1917 då hotellet förvandlades till Folkets hus.

Likt nomader vandrade tjänstemannaklubben från lokal till lokal. Detta tills disponent Elov Ericsson gav klubben ny luft under vingarna. Under hela 30-talet och början av 40-talet fick man hålla till på övervä-

ningen i Östgötabankens hus. Det som nu är pastorsexpedition. När banken behövde också den våningen återgick klubben till sin tidigare ambulerande tillvaro. Trots upprepade försök har man aldrig lyckats förverkliga drömmen om egen lokal.

Bara för herrar

Åtvidabergs tjänstemannaklubb är en typisk herrklubb. Förhållandet till kvinnan har varit relativt platoniskt, sade lektor Rudelius i sitt tal vid 60-årsjubileet. Och det gäller väl än i dag. Damer inbjuds förstås till olika festligheter.

Tjänstemannaklubben är fortfarande still going strong även om kanske tid och utveckling sprungit förbi förutsättningarna för en herrklubb av det gamla slaget. Varje år anordnas ett knappt tiotal sammankomster. Sedan flera år tillbaka har medlemsantalet legat tämligen stabilt kring 160.

Tjänstemannaklubbens äldste medlem är Elov Jansson. Han invaldes redan 1936. I dagens styrelse ingår ordförande Karl Risto, sekreterare Gunnar Jonsson, kassör Gillis Fasth och klubbmästare Rolf Ström.

Närmast på programmet står en jubileumsfest i slutet av november.

CHRISTER BERG

I slutet av månaden kommer Åtvidabergs tjänstemannaklubb att fira 75-årsjubileum. På bilden tre av klubbens ca 160 medlemmar, kassören Gillis Fasth, äldste medlemmen Elov Jansson — som varit med sedan 1936 — och sekreteraren Gunnar Jonsson. I bakgrunden den tvåhundraåriga byggnad som under drygt ett decennium varit klubbens hemvist

Kyrklig oenighet i Åtvidaberg kring underskott

Om- och tillbyggnaden av församlingsgården i Grebo blev dyrare än beräknat. Den sammanlagda kostnaden uppgår till ca 647 000 kr medan Grebo församling och Åtvids kyrkliga samfällighet genom anslag, lån och förskott anvisat knappt 600 000 kr.

I kyrkonämndens arbetsutskott var ledamöterna oense om hur underskottet på 49 000 kr skall finansieras. Kyrkoherde Arne Nilsson föreslog att man skulle låna ytterligare pengar

av Jonssonska och Melinska fonderna. Gösta Brindmark ansåg å sin sida att medel skulle disponeras ur allmänna investeringsfonden i 1982 års stat.

Utskottsmajoriteten gick på Gösta Brindmarks förslag, Arne Nilsson reserverade sig mot beslutet med motiveringen att de medel som avsatts i investeringsfonden i 1982 års stat är till för en framtida uppbyggnad av ekonomin och inte till att täcka underskott från äldre åtaganden.

Ärendet går nu vidare till kyrkonämnden.

CHRISTER BERG

Flyttningen till Åtvid gick bra för Närstadroten

Det var kanske många som förra året trodde att Närstadrotens syförening haft sin sista försäljning. Skolan där man hållit till i så många år skulle ju säljas. Och såld blev den. Men syföreningens smått fantastiska försäljningar fortsätter.

I fredags var det dags igen för de aderton damerna, alla med förflutet från eller fortfarande bosatta i Mormorsgruvan. Den här gången ryckte men in i ungdomsgården i Åtvid med ostar, lotterier, a handarbeten, ostkaka och allt vad som till dessa evenemang hör.

Det kom massor av människor. Kyrkoherde Arne Nilsson höll en kort inledning och Gösta

Hall höll i auktionsklubban. Köplusten var det på sina håll inget fel på. Eller vad sägs om budet på 200 kr för en ost på 1,7 kg. Visserligen hemystad, men i alla fall.

De flitiga damerna fick under kvällen in tillsammans runt 11 000 kr. Även om man därmed inte nådde upp till förra årets historiska 11 500 kr är ändå resultatet godkänt, menar man, med tanke på flyttningen till Åtvid.

Pengarna ska inte användas till att bygga någon ny syföreningslokal i Närstad, försäkrar syföreningens kassör Märta Johansson. Som vanligt ska det allra mesta skänkas till Lutherhjälpn, missionen osv.

CHRISTER BERG

Thorinskt fotomuseum redan nästa år i Åtvid?

Tanken på ett Thorinskt museum i Åtvidaberg har nu kommit ett steg närmare ett förverkligande. Detta sedan fastighetskontoret lagt fram ett förslag om användning av nästa års kulturbyggnadspengar.

I budgetförslaget har fastighetskontoret begärt 174 000 kr för underhåll av kulturbyggnader. Ungefär 20 000 kr behövs för löpande underhåll. Resten av pengarna anser kommunstyrelsens planeringsutskott bör läggas på Verksgatan, Åtvids äldsta gatumiljö.

I år har en hel del pengar lagts ner på en yttre renovering av de gamla kåkarna och fastighetskontoret tycker nu att det är dags att också göra i ordning dem invändigt.

Verksgatan 5 tycker man är lämpligt att rusta upp till ett

Thorinskt fotomuseum. Lokaler skulle kunna inrymma det omfattande fotoarkivet och en fotoateljé av sekelskifteskarakter. Det skulle kostar ca 60 000 kr.

Dessutom vill fastighetskontoret satsa 90 000 kr på det gamla luffarhotellet på Verksgatan 10. Den byggnaden vill man göra i ordning till skolmuseum.

En förutsättning för genomförandet är att kulturnämnden och skolstyrelsen hyr respektive lokaler och även sköter den fortsatta verksamheten i dem.

Kulturnämnden har för sin del begärt in ytterligare uppgifter innan man anser sig kunna ta ställning i frågan.

CHRISTER BERG

Det var fullsatt i fritidsgården på torsdagen när Åtvidabergs pensionärsförening kallade sina medlemmar till en informations- och underhållningsträff. Sammankomsten inleddes med att den nya musikgruppen framträdde för första gången. För musiken och sången belönades man med kraftiga applåder. Biträdande socialchef Wide Hellman gav en utförlig information om den nya socialtjänstlagen som träder i kraft vid nyår.

Rökförbud i församlingshemmet är angeläget. Det menar kyrkonämndens arbetsutskott i Åtvidaberg som skickat en skrivelse i frågan till styrelsen för församlingshemmet.

En trafikolycka inträffade på fredagen vid Västerby på Dalhemsvägen då en personbil körde på en lastararm på en traktor som stod snett ut på vägen. Ingen människa kom till skada men personbilen fick en hel del plåtskador.

16/11

Köpmännen i Åtvid ser helst att Stortorget i Åtvid också i fortsättningen får användas som fri parkeringsplats för bilisterna/kunderna. Man värnar också om de lokala torghandlarna men tycker att kommunen skall göra det svårt och dyrt för utsocknes tillfällighetsförsäljare

Köpmäns råd i Åtvidaberg:

Höj torgplatshyran så inte ens svarthandlare får råd

Stortorget i hjärtat av Åtvidaberg är flitigt utnyttjat. Främst som parkeringsplats och av några lokala torghandlare. Då och då också av utsocknes tillfälliga försäljare. Hur Stortorget skall utnyttjas var föremål för en hel del diskussioner när kommunens representanter här-förleden mötte handlare och servicemänniskor.

— Hur blir det, frågade Inge-
mar Johansson, ska det som det
sagts bli ett bilfritt torg?

— Nej, försäkrade gatu-
chefen Sigvard Persson till många köp-
mäns lätnade. Men, förklarade
han, något måste göras. Tex
någon form av korttidsregle-
ring.

— Bara ni för allt i världen
inte sätter upp några parke-
ringsautomater, hördes det i
salongen. Parkering, särskilt
gratis parkering, är ett fint
säljargument för oss i Åtvida-
berg.

— Ni som månar om parke-
ringsplatser i centrum för era
kunder kanske skulle börja med
att tala med era anställda, sade
kommunrådet Göte Edlund.
Genom deras heldagsparke-
ringar är det många kundplat-
ser som försvinner.

Ej ohörd

Maningen förklingade inte
ohörd. Flera talare ansåg att
kommunrådet borde hålla ef-
ter de kommunalt anställda
först. Eftersom dessa tar upp en
hel del parkeringsplatser i cen-
trum. Men såväl kommunalrå-
det som gatu- och servicemän-
na förklarade att de P-platser som de kom-
munnalt anställda använder
också är speciellt iordning-
ställda för dem. Dessutom, me-
nade de, behöver även anställda
i kommunens tjänst någonstans
att ställa sina bilar.

Beträffande torghandeln fick
Göte Edlund och cheftjänste-
männen många goda råd av
handlarna. De lokala torghand-

larna ville man värna om. Men
inte de utsocknes som emel-
lanåt kommer till Åtvid för att
göra snabba pengar. Där
krävde affärsmännen att kom-
munen skulle ta till storsläggan.

Svår nöt

— Höj avgifterna för en torg-
plats så mycket för att inte ens
en svarthandlare har råd att stå
där, rådde Domuschefen Tomle
Herbertsson och fick många
instämmanden.

Sigvard Persson redogjorde
för de låga hyrorna för torg-
platser. Han berättade också att
han fått en skrivelse från torg-
handlarnas riksförbund som be-
gärt att kommunerna ska ta itu
med problemet med tillfälliga
försäljare.

Det jobbas på den här saken,
sade Sigvard Persson men lo-
vade inget om resultatet. Han
pekade på att nöten inte är så
lätt att knäcka. För hittills har
ingen kommun i landet lyckats
göra det.

CHRISTER BERG

Några av de mera prominenta deltagarna vid firandet av Ukna baptistförsamlings 90-årsjubileum. Sittande fr v Florence Johansson, medlem sedan 62 år, Valborg Larsson, församlingens äldsta och medlem sedan 52 år, och Hjalmar Fjällgård, församlingens pastor 1933—46. Stående fr v vice ordföranden Evert Johansson, medlem sedan 59 år, missionsföreståndare Nils Karlrot, Stockholm, och pastorerna Elis Engback och Stig E Johansson, båda tidigare verksamma i Ukna

Baptistförsamlingen i Ukna har firat 90-årsjubileum

Den 16 november 1891 bildades Ukna baptistförsamling och på söndagen var det dags att fira 90-årsjubileet. Mycket har förstås hänt inom församlingen under den långa tidsperioden sedan pastor Arvid Ullmark från Västervik samlade de 17 personer som i Skedshult grundade verksamheten.

Länge ökade såväl medlemsantalet som aktiviteter inom Ukna baptistförsamling. Den mest intensiva perioden ägde rum på 30-talet och början av 40-talet. 1931 arrangerades nio söndagsskolor med sammanlagt 350 barn. 1937 invigdes kyrkan i Kolsebro. 1940 uppgick antalet medlemmar till 127. Syföreningar, ungdomsverksamhet och mycket annat inte att förglömma.

23 medlemmar

Numera är baptistförsamlingen i Ukna av betydligt blygsammare format. Den har 23 medlemmar, en söndagsskoleklass och en syförening. Egen pastor har församlingen haft sedan 1922 då pastor S Nilsson kom till Ukna. Sedan några år delar församlingen pastor med

Valdemarsvik och allra sista tiden har pastor John Byström i Falerum hjälpt till.

Även om medlemsantalet sjunkit, mest beroende på landsbygdens avfolkning, och verksamheten begränsats, är de kvarvarande medlemmarna mycket trogna sin församling. Om det vittnar bl a den omfattande inre renovering som kyrkan beståtts med inför jubileet. 50 000 kr kostade arbetet och den utgiften kunde man ta utan att sätta sig i skuld.

Blommor

Kyrkan var fylld när vice ordförande Evert Johansson hälsade medlemmar och gäster från när och fjärran välkomna. Bland gästerna återfanns Hjalmar Fjällgård, Elis Engback och Stig E Johansson, alla tre pastorer som under olika epoker verkat i församlingen. Vidare fanns där missionsföreståndare Nils Karlrot från Stockholm och kyrkoherde Rolf Wahlgren, Ukna.

Blommor utdelades till församlingens äldsta medlem, Valborg Larsson. Hon har tillhört församlingen i 52 år. Blommor fick också Florence Johansson som tillhört församlingen längst

av alla. I hela 62 år. Hon och maken Evert har tillsammans 121 medlemsår.

Förutom de redan uppräknade medverkade under högtiden bland andra även pastorsparet Byström och Birgit och Barbro Fjällgård med sång och musik.

CHRISTER BERG

Knappt hade den rullande energisparutställningen öppnat i Åtvidberg förrän massor av intresserade, främst villaägare, kom för att titta och få tips och råd av energisparingenjör Sven-Olof Söderström och VVS-konsult Lars Gustafsson

Stort intresse i Åtvid för energisparutställning

– Det här är vad vi kommer att få ägna oss åt en hel del under 80-talet om vi skall nå statsmakternas mål för minskad oljeförbrukning.

Det sade kommunalrådet Göte Edlund på måndagen. Han var en av de allra första besökarna på den rullande energisparutställning som under den här veckan visas på olika platser i Åtvidberg. Göte Edlund fick snart sällskap av många, många villaägare och andra intresserade i den stora trallern.

Det krav som ställs på kommunerna är att den samlade oljeförbrukningen, dvs både privat och offentlig, skall minskas med 25–50 procent fram till 1985 och med 50–75 procent till år 1990. Siffrorna skall baseras på 1980 års förbrukningssiffror.

För kommuner, typ Åtvidberg, som i ett par års tid med stor iver ägnat sig åt energisparåtgärder och redan 1980 kommit ett stycke på väg blir det extra svårt att nå de uppsatta målen. Ingenjör Sven-Olof Söderström som i Åtvidberg

jobbar med energisparfrågor menar att man i första hand måste hitta storförbrukarna.

Den främsta målgruppen för den rullande utställningen, som under veckan också skall visas i Björsäter och Gröbo, är villaägarna. I broschyrer, på plancher, på en teveskärm och med material och apparater visas massor av sätt att spara energi. Om man så vill tätar fönster och dörrar eller installerar brunnsvärme.

På plats finns hela tiden Sven-Olof Söderström. Till sin hjälp har han VVS-rådgivaren Lars Gustafsson. Redan första dagen såg besökarna till att

konsulterna hölls varma med frågor och synpunkter. De praktiska spörsmålen var många. Liksom naturligtvis frågorna om hur åtgärder kan finansieras.

Utställningen som arrangeras av Åtvidbergs kommun och den statliga energisparkommittén, kostar kommunen ca 5 000 kr. Det är ingen tvekan, menar Sven-Olof Söderström, i det här fallet är de goda råden billiga.

CHRISTER BERG

Inbrotten i affärerna på Järnvägsgatan natten till lördagen är redan uppklarade. En åtvidbergare i 30-årsåldern har erkänt och sitter anhållen hos polisen i Linköping. Det mesta av bytet återfanns hos gärningsmannen.

Skadegörelse. Under det gångna veckoslutet har någon eller några roat sig med att krossa ett fönster på Grangårdens daghem och en ruta på entrédörren till en fastighet på Höjdvägen. Sammanlagt kostar det ca 500 kr att ordna med nya glas.

Hemvärnet i Björsäter har livlig verksamhet

Verksamheten i Björsäters hemvärnsområde är i hög grad levande. Antalet medlemmar ökar. Man har en medlem som fått högsta tjänsteårstecknet. Stödföreningen fungerar bra. Och som vanligt besöktes stämman av en prominent gäst.

Det framgår efter fredagens hemvärnsstämma med Björsäters hemvärnsområde då samtidigt stödföreningen, Björsäters hemvärnsförening, hade årsmöte.

Hemvärnsföreningen omvalde styrelsen med Göran Dyrssen som ordförande. Föreningen har närmare 40 medlemmar.

Under det gångna året ökade antalet medlemmar i hemvärnsrådet med över tio procent till 70.

Under stämman utdelades en rad tjänsteårstecken. Särskilt uppmärksammades David Johansson som nu fick 40-årstecknet. Någon "merårig" valör finns inte. 20-årstecknet fick Arvid Rask medan Carl-Gustaf Nilsson, Holger Karlsson, Axel Strömberg och Sven Strömberg fick 10-årstecknet och Göran Hultmar och Claes Rask fick 5-årstecknet.

I förtroendenämnden omvaldes John Carlsson, David Johansson och Carl-Gustaf Nilsson.

Sven Magnusson fick en in-teckning i vandringspriset Hemvärnspokalen. Vpr 1 i fältskjutning fick Bo Källmark och Christer Eskilsson fick vpr 2 i fältskjutning. Banskjutningspris utdelades till Bo Källmark och pris i avståndsbedömning gick till Ragnar Karlsson.

Efter förhandlingar och utdelning av utmärkelser höll förre chefen för hemvärnets stridskola, överstelöjtnant Per Rickard, ett föredrag om sin tjänstgöring i FN:s övervakningskommission i Nord- och Syd-Korea. I ord och bild berättade han om problematiken och de stora skillnaderna i livsföring i nord och syd.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Kulturnämnden i Åtvidaberg vill köpa mera konst. I början av 1980 fick man 10 000 kr ur fonden för konstnärlig utsmyckning. Konstinköpskommittén har nu förbrukat anslaget. Kulturnämnden har beslutat begära ytterligare 10 000 kr för nya konstinköp. Samtidigt såg nämnden positivt på en förfrågan från kursföreståndaren för dagfolkhögskolan i Åtvidaberg. Denne vill nämligen att kommunen ska deponera konst i Villan. Konstinköpskommittén ska nu ta kontakt med föreståndaren för att se vad som kan göras.

Åtvidabergs musikkår har begärt att kulturnämnden ska täcka hela det beräknade underskottet på 4 400 kr på den planerade konserten med musikkåren, Arne Harges storband och Musikskolans ungdomsorkester. Kulturnämnden har beslutat bidra med högst 1 500 kr som utbetalas först efter ekonomisk redovisning. Nämnden påpekar också att det står arrangörerna fritt att höja entréavgifterna för att minska förlusten. Musikkåren har också engagerat Sonja Stjernquist till en operettkonsert under våren. Även här vill musikkåren ha garanti för full kostnadstäckning. Men kulturnämnden säger att man avvaktar med sitt ställningstagande. Slutligen anser Musikkåren att man fått för lågt anslag för att täcka underskottet vid vårens konsert. Kulturnämnden svarar att man ska utreda frågan.

En trettonårig pojke från Rimforsa slog sig så illa i ansiktet vid en olyckshändelse i simhallen i Åtvidaberg på lördagen att han måste föras i ambulans till regionsjukhuset. Pojken halkade på en trampolin och slog ansiktet i bassängkanten.

NU ÄR DET DAGS IGEN! Ännu en storvinst har sålts i Pressbyråkiosken vid järnvägsstationen i Åtvidaberg. Vid måndagens dragning i Penninglotteriet utföll numret 416 171 med 50 000 kr. Om Ulla Skoogh sålt just vinstlotten vet hon inte. Bara att det inte var hon själv som vann pengarna. För fyra år sedan såldes högsta vinsten, då 400 000 kr, från samma kiosk.

18
11

De som tjänar 102 000 kr eller mer nästa år skall inte ha höjd lön i nästa avtalsrörelse. Det föreslog Stig Malm, LO:s andre vice ordförande, häromdagen. I minst tre år skall de högavlönade få finna sig i lönestopp. Löneökningarna skall i stället gå till dem som förlorar på marginalskatteformen, menar Malm.

Högavlönade östgötar: NEJ TILL LÖNESTOPP

Kammarrätten:

Ej fel av Åtvidaberg anta ett högre anbud

Kammarrätten i Jönköping tycker inte att kommunstyrelsen i Åtvidaberg gjorde fel när man tidigare i höstas antog Nya Bilfrakt i Åtvidaberg som entreprenör för vissa transporter och snöröjningstjänster i kommunen. Detta trots att ett lägre anbud lämnats in av Linköpingsortens Bilfrakt.

Kommunstyrelsen i Åtvidaberg motiverade sitt beslut med att ett trafikföretag på orten kan ge bättre service genom att man snabbare kan effektuera efterbeställningar och oförutsedda körningar.

En åkare i Åtvidaberg som är ansluten till Linköpingsortens bilfrakt överklagade kommunstyrelsens beslut. Denne menade att kommunstyrelsens beslut stod i strid med det kommunala upphandlingsreglementet genom att det förmånligaste anbudet förkastats. Beslutet byggde på bristfällig beräkning, menade han och pekade bl a på att Linköpingsortens bilfrakt genom direktkontakt med sina anslutna åkare i Åtvidaberg kan erbjuda minst lika bra service.

Kammarrätten framhåller att upphandlingsreglementet är så utformat att kommunstyrelsen inom en vid ram kan väga in olika förhållanden vid sin be-

dömning av vilket anbud som är förmånligast. Att det klandrade beslutet skulle vara olagligt på något sätt har inte visats. Därför lämnar kammarrätten besvären utan bifall.

Är bilen för dyr?

Berndt Persson, Åtvidaberg:

— Visst är den väldigt dyr och jag skulle nog inte ha någon bil alls om det inte var så att jag måste ha en i mitt arbete som hälsovårdsinspektör. En annan sak är ju att Åtvid ligger så till att det är både bekvämt och snabbare med bil. Ska jag åka tåg till Örebro, t ex, måste jag byta fyra gånger.

— Vi har ett socialt starkt Sverige och jag tror inte att uteblivna löneökningar för höginkomsttagare skulle vara till båtnad för någon. Jag har svårt att se det här förslaget som något annat än ett utspel.

Det säger gatchef Nils-Erik Backestål i Åtvidaberg. Han anser inte att den löneutjämning som eftersträvas är fel. Men samtidigt menar han att det finns vissa faktorer som man måste ta hänsyn till i diskussionen om högre löner.

— Det gäller att motivera människor att satsa på karriär och ansvarsfulla poster. Med chefspositioner och höga löner följer ansvar och ofta både obekväma arbetstider och övertider utan ersättning. För att inte tala om de konstruktiva människor som gör ett lands teknologi konkurrenskraftig

Yvonne Svensson, Åtvidaberg:

— Ja, det är den absolut. Själv har jag ingen bil och att köpa en ny är otänkbart. Att köpa en begagnad skulle kanske gå om man slapp dyrbara reparationer. Nej, en bil är nog en alldeles för dålig sparbössa. Det finns så mycket annat jag vill ha och göra för pengarna.

Djurens värld konserttema i Åtvidaberg

Från djurens värld hämtas en stor del av repertoaren när Åtvidabergs musikkår på lördag anordnar sin sedvanliga höstkonsert i sporthallen.

På programmet står stycken som Vita hästen, Elephantsong, Göta lejon, Gökvalsen och Oxdragarsång. Ett lättsamt familjeprogram utlovas. Musikkåren dirigeras av Hans Malmquist, som också leder Arne Harges storband i en jazzig avdelning. I konserten medverkar även musikskolans tämligen nybildade ungdomsorkester, som med Lars Sundvall som ledare nu skall visa upp sig i ett större sammanhang.

Konsertens programvärd blir Anna Söderbäck, Stockholm. För arrangemanget står Musikkåren, ABF och kulturnämnden i Åtvidaberg.

Sven-Olov Söderström, Åtvidaberg:

— Dyr är den. Men det är en fråga om värderingar om den är för dyr. En bil måste jag ha i jobbet och för den körningen får jag ersättning. Men privat har jag generellt sett minskat på bilåkandet. Jag inbillar mig också att jag kör mera energisnålt nu än tidigare. Liksom många andra behåller också jag den bil jag har längre, eftersom ett bilbyte är fråga om en rätt stor investering.

LRF-avdelningen i Björsäter har varit på studiebesök på Arlas anläggningar i Linköping. Ciceron var maskinmästare Erik Bjarnle.

Grebo Hem och skola-förening har haft årsmöte där man till ny ordförande efter Börje Larsson utsåg Ulla Teige. Till sekreterare valdes Rose-Marie Westerling efter Birgitta Hillman. Även Bo Sandberg lämnade styrelsearbetet. Övriga nya i styrelsen blev Jörgen Lundemo och Bengt Larsson. Sammankomsten inleddes med musikunderhållning av elever under ledning av Christer Carlsson. Rektor Jan Hedberg höll ett anförande om läroplaner från 1900-talets början och till Lgr 80. Vidare fick han besvara en hel del frågor om den samlade skoldagen.

Sunnebo kyrkliga syförening har haft sedvanlig försäljning i Frängsbo skola. Komminister Per Boo höll en inledande andaktsstund varefter Olle Johansson, Båtvik, satte fart på utauktioneringen av handarbeten, träslöjdsalster, ostkaka, hemystade ostar m m. Tillsammans med lotterier och kaffeservering inbringade auktionen 4 500 kr.

Åtvidabergs socialdemokratiska kvinnoklubb har haft möte där man antog ett uttalande med krav om stopp för all uthyrning av videoväldsfilm. En protestskrivelse i frågan skall skickas till kulturminister Jan-Erik Wickström. Medlemmarna informerades också om att klubben är bäst i länet på att sälja förbundslotter och därför fått pris för den insatsen. Lillian Ottosson demonstrerade hjälpmedel för handikappade och som avslutning svarade Nisses gäng för underhållningen.

Hörselfrämjandets lokalavdelning i Åtvidaberg anordnade på söndagen en sammankomst i Godtemplarlokalen som var fylld till sista plats. Dagen till ära hade man inbjudit lokalavdelningen i Kinda. Gunnar Borgstrand gav en poetisk skildring i ord och bild över Åtvidaberg. Folke Samuelsson visade med en sång exempel på vad deltagare i en studiecirkel i teckenspråk lärt sig. För vidare musikalisk underhållning svarade Nisses gäng. Som ett tack till värdarna överlämnade Kindaföreningens ordförande Folke Samuelsson en ordförandeklubba i masurbjörk tillverkad av stilsvarvaren Sixten Boberg i Kölefors.

LO-sektionens representant-skap har vid ett möte beslutat ersätta ABF-kommittén med en lokal facklig studiegrupp. Detta för att förbättra engagemanget för fackliga studier. Studiegruppen ska bestå av nio personer varav två nomineras av ABF. Till ordförandeposten föreslog representantskapet Bill Hallberg och som ledamöter Christer Johansson, Trä, Arne Thuresson och Per Kullander, Metall. Mötet ställde sig bakom en skrivelse till fackliga organisationer vid företag i Åtvidaberg, där facken uppmanas att ta upp förhandlingar med arbetsgivarna om företagshälsovården. Ylva Johansson redogjorde för sina intryck från LO-kongressen.

DHR:s Åtvidabergsavdelning hade på lördagen ett informationsmöte i ordenshuset. Många medlemmar hade mött upp, i huvudsak äldre, och man efterlyste bättre deltagande från de yngres sida. Mötet inleddes med några musikstycken av Nisses gäng. Efter förhandlingarna gav DHR:s ombudsman Lenart Ljung, Linköping, en information om olika handikappfrågor. Det gäller för de handikappade och deras organisationer att hela tiden trycka på med krav om förbättringar i samhället.

Servicehus i Falerum för 8,5 milj

De planerade servicebostäderna i Falerum kommer att kosta 8,5 milj kr att bygga. Det visar en beräkning som fastighetskontoret lagt fram för kommunstyrelsen i Åtvidaberg. Driftskostnaden väntas per år uppgå till 755 000 kr och bränslekostnaden till 82 000 kr.

Enligt planerna ska hela serviceanläggningen bestå av 16 lägenheter om vardera drygt 70 kvm, de flesta i gruppbyggda småhus, lokaler för social verksamhet, för bibliotek och för distriktssköterskemottagning.

Beräknade produktionskostnaden kan den finansieras med bl a statliga lån som beräknas till 2,5 milj kr.

Kommunfullmäktige har anvisat 400 000 kr till projektering av servicebostäderna. Projekteringen beräknas vara avslutad i början av nästa år.

Fastighetskontoret menar att kommunstyrelsen nu har att ta ställning till om servicebostäderna ska utföras som planerat. Man bör också då föreslå kommunfullmäktige att anvisa resterande 8,1 milj kr.

Klart i Åtvidaberg:

Trots rejäl prutning höjs hyran med 20 kr

Stiftelsen Åtvidabergshem höjer hyrorna från årsskiftet med i genomsnitt 19:97 per kvadratmeter och år. Det blev klart på onsdagen sedan Åtvidabergshem och hyresgästföreningen suttit i förhandlingar hela dagen. Stiftelsens utgångsbud var 35:35 medan hyresgästernas motbud låg på 15 kr.

Under hela dagen hade man täta kontakter med riksdagskansliet för att få reda på beslutet om underhållslånen. Hade riksdagen gått med på dessa lån ytterligare ett år hade det betytt en kostnadsminskning på ungefär 7:50. Nu prutades motsvarande summa ändå bort sedan hyresgästerna gått

med på att skjuta fram underhållsarbeten för 338 000 kr.

Godtog kraven

Stiftelsen accepterade också hyresgästernas krav att ta bort den begärda ersättningen för outhyrda lägenheter. Därmed kunde ytterligare 3:71 prutas. Genom omräkningar och marginella prutningar på driftssidan kom man så småningom ner till 19:97.

I sluttampen gällde det bara hyresgästföreningens krav om ytterligare 15 öre per kvm till sin egen verksamhet. Man prutade själv till 5 öre och när då stiftelsen hotade att stranda förhandlingarna nöjde sig hyresgästföreningen med oförändrad ersättning.

För hyresgästerna i Åtvidabergshem betyder överenskommelsen en hyreshöjning med 19 kr per kvadratmeter och år. Hyran för andra lokaler höjs med i genomsnitt 15 procent. Garageplatserna i Eksätter höjs med 10 kr per månad och på andra platser med 20 kr.

Den som hyr en tvåa på Söderleden får en hyreshöjning

med 98 kr medan en trea i Eksätter höjs med 141 kr.

Målning uppskjuts

Prutningen med 338 000 kr på underhållet får till följd att ett antal hyresgäster i Långbrott och på Åsen får vänta ytterligare ett år på byten av badkar och wc. Likaså flyttas målning och tapetsering av en del lägenheter i Eksätter fram ett år.

Stiftelsens budget för nästa år räknar med 8,8 milj kr i utgifter för drift- och kapitalkostnader. Den senare biten uppgår till 3,6 milj. Hyresintäkterna beräknas till 8,2 milj. Vidare utgår 550 000 kr i bidrag från kommunen.

Det bör även nämnas att överenskommelsen inte gäller stiftelsens lägenheter i Björsäter. Särskilda förhandlingar kommer i gång där i början av nästa år.

Sedan nu stiftelsen och hyresgästerna kommit överens vidtar förhandlingar med de privata hyresvärdarna. Det kan nämnas att Åtvidabergs Byggnadsbyrå gått ut med samma krav som Åtvidabergshem gjorde, dvs 35:35.

CHRISTER BERG

21/11

Nästa läsår blir ämnet hemkunskap obligatoriskt i mellanstadiet. Men redan i år pågår försöksverksamhet på Långbrottskolan i Åtvidaberg. Bl a har eleverna fått hand om en egen kolonilott där det så småningom skall växa allehanda ätbara saker. Häromdagen var det dags för gödsling

Hemkunskap rena dyngan för elever i Åtvidaberg

Att sprätta dynga, kan det vara något för småbarn som vill försöka lära sig något i ämnet hemkunskap? Annat var det på min tid, tänkte tidningens utsände när han häromdagen blev kallad till ett koloniområde utanför Åtvidaberg. Då fick vi lära oss att baka sockerkaka och vika servetter.

Men så, det här med dyngan var nog inte så dumt ändå. Och barnen själva grep sig an uppgiften med stor energi. De medhavda greparna kom väl till pass. Klökt nog hade också alla tagit på sig stövlar. Även om en och annan kanske behövt stövlar med högre skaft.

Stor frihet

Bakom den här dyngsprättardagen ligger Lgr 80 och ett par lärare på Långbrottskolan i Åtvidaberg. Lgr 80 står för läroplanen för grundskolan och den skall börja tillämpas nästa läsår. Enligt planen skall ämnet

hemkunskap in på schemat på mellanstadiet.

Men erfarenheterna är små och läraren ges stor frihet att själv utforma undervisningen. Därför tyckte man på Långbrott att det vore fint om man redan det här läsåret kunde få lära sig lite om hur man på bästa sätt skall angripa ämnet nästa år.

En arbetsgrupp bildades på skolan. Den består av klasslärarna i 5 a och 5 b, Alva Angenfeldt och Gunilla Ekström, hushållslärare Ingegerd Dockberg och bespisningsföreståndare Astrid Forsgren. Av skolstyrelsen fick man lov att utnyttja 50 veckotimmar för sina försök.

Börja dagen bättre

Ingen kan påstå att vare sig arbetsgrupp eller elever legat på latsidan. Under den beprövade rubriken Börja dagen bättre ägnades vid ett tillfälle hela morgonen åt kost och motion. Man samlades redan halv sju och tog en joggingrunda. Efter duschen lagade var och en sitt frukostmål. Gröt

kokades, müsli blandades, macor breddes osv. Allt så näringsriktigt och gott som möjligt.

En annan gång stod bakning på programmet. Mödan resulterade i bl a rågbullar och vetebröd. Men först studerades givetvis de olika sädesslagen.

Eleverna har fått lära sig att vårda kläder och skor, man har lärt sig att läsa recept, handla och jämföra priser.

Lång väg

Så var det det här med dyngan. Av kommunen har eleverna fått tillgång till en 100 kvm stor kolonilott vid utfarten till Berg. Från den här lotten skall man så småningom skörda massor med goda grönsaker. Men vägen dit är lång.

Först skall marken plöjas. Hjälpt med det fick femteklassarna av Arne Kindholm som också såg till att ett rejält lass hästgödsel lämpades av vid ena kanten. Det var den högen som nu med stor frenesi spreds av eleverna.

Nu får landet ligga till sig till

våren då marken skall fräsas för att sedan besås med allehanda godsaker. I vår skall man bestämma vad som skall växa. Så fortsätter jobbet med rensning, skörd, tillagning och, mmmm, uppätning.

— Vi hoppas kunna få kontakt med någon som har tid och lust att lära barnen hur en kolonilott sköts, säger Gunilla Ekström.

Dokumentation

Efter varje lektion dokumenteras verksamheten. Meningen är att erfarenheterna skall kunna ge andra lärare tips inför hemkunskapslektionerna nästa läsår.

— Alla är positiva till den här försöksverksamheten, säger Gunilla Ekström. Eleverna och deras föräldrar, lärarna, skolledningen och politikerna i skolstyrelsen. Vi har roligt under lektionerna och eleverna visar redan prov på att de blivit bättre konsumenter och mera medvetna om mat och hushåll.

CHRISTER BERG

24/11

Foto: OLLE STRÖM

Riksdagsman Åke Polstam (c) är upprörd över uppgifterna att man nu även börjat snegla på A 1 som nedläggningsobjekt. — Jag tänker jobba till sista blodsdroppen för att rädda både T 1 och A 1

Polstam ryter till:

Fingra inte på A 1 också!

— När vi protesterat mot en nedläggning av T 1 har det inte skett med baktanken att T 1 skulle räddas på bekostnad av andra förband. Vi skall ha kvar våra östgötska regementen. Även A 1.

Det säger riksdagsman Åke Polstam (c), Linköping, efter måndagens uppgift i Correspondenten att nu också A 1 hamnat i farozonen. Inför försvarskommitténs ledamöter har artilleriinspektör Göte Gärdin talat sig varm för A 6 i Jönköping. Och då hotas A 1.

Reaktionen hos de östgötska riksdagsmännen är blan-

dad. Bland dem som Correspondenten talat med är det bara två som klart tagit ställning för att alla de östgötska förbanden skall vara kvar, nämligen Åke Polstam (c) och Torsten A Karlsson (s). De flesta vill ha alla papper på bordet innan de uttalar sig. Några vill inte säga sin åsikt.

— SE SIDAN SJU —

Intervjuer:
CHRISTER
BERG
ÅSA
CHRISTOFFERSSON

Anna Wohlin-Andersson: Vet inget

— Det senaste utspelet om förbanden i Linköping vet jag ingenting om. Men ett vet jag att jag har vansinnigt bråttom och står på nålar för att inte missa en avresetid. Du får ringa en annan dag, sade en jäktad Anna Wohlin-Andersson från Skärblacka, riksdagsledamot för centern.

Anna Wohlin-Andersson (c) — vet inget om senaste utspelet

Mona S:t Cyr: Vill vänta

— Jag vill inte uttala mig i den här frågan förrän jag fått alla papper på bordet.

Det säger Mona S:t Cyr, moderat riksdagskvinna från Kisa.

— Personligen, och som moderat, håller jag på att det primära i den här frågan är ett starkt försvar. Och i det sammanhanget ska vi förstås bevaka länets intressen.

— Starkt försvar är viktigast, tycker Mona S:t Cyr (m)

24/11
I dag samlas riksdagens försvarskommitté för att ta ställning till den framtida fredsorganisationen. Kommitténs ordförande Gunnar Björk (c) säger att dagens sammanträde inte kommer att handla om enskilda förbands bevarande eller nedläggning. Man kommer att ta ställning till sparmålet – hur spara 2,4 miljarder på förbandssidan.

Debatten om förbanden i Linköping fick på måndagen en ny oväntad vändning sedan artilleriinspektör Göte Gärdin enligt uppgift talat sig varm för A 6 i Jönköping. Ska något artilleriregemente läggas ner så bör det bli A 1, har han påpekat för kommitténs ledamöter.

Reaktionen hos de östgötska riksdagsmännen är blandad.

Åke Polstam (c) i Linköping är beredd att slåss till sista blodsdroppen.

– När vi protesterat mot en nedläggning av T 1 har det inte skett med baktanken att T 1 skulle räddas på bekostnad av andra förband. Vi ska ha kvar våra regementen. Även A 1, säger han bestämt.

– Om det bara hängde på mig så skulle vi behålla alla östgötska förband, säger Torsten A Karlsson (s) i Motala.

Det är några av de kommentarer Correspondenten fått vid rundringning till länets riksdagsmän. De flesta av dem vi lyckades få kontakt med var dock försiktiga med definitiva uttalanden.

Åke Polstam:

Alla förbanden skall finnas kvar

– Vi skall ha kvar förbanden i Linköping. Det gäller förstås även A 1. När vi från östgötacentrens sida protesterat mot en nedläggning av T 1 har vi inte gjort det med baktanken att T 1 skulle räddas på bekostnad av andra förband.

Det säger centerriksdagsman Åke Polstam, Linköping. Han menar att det här nya momentet i debatten om förbanden i Linköping ökar osäkerheten.

– Vi i Östergötland behöver våra förband. En nedläggning av något av dem får svåra följdverkningar. Inte minst ur sysselsättningssynpunkt. Nu måste vi ställa upp för förbanden. Man får inte utarma en

– Jag kommer att kämpa till sista blodsdroppen, försäkrar Åke Polstam (c)

region hur som helst och jag kan inte tro att försvarskommittén kan gå med på det.

Åke Polstam säger att överallt där regementen är nedläggningshotade jobbas det febrilt

på att få ha dem kvar. Så är det i Linköping, i Örebro, i Jönköping osv.

– Det är svårt och påfrestande för oss att se hur man spelar med de olika förbanden i landet. Jag angriper inte försvarskommitténs ordförande Gunnar Björk (c). För det är väl högst mänskligt att inget förband i hans hemtrakt, Gävle, är nedläggningshotat.

Om Correns namninsamling säger Åke Polstam att 25 000 underskrifter är en imponerande viljeyttring, ett fantastiskt bevis för människornas försvarsintresse och känsla för sin bygd. Listan borde göra intryck i Stockholm. För det kan inte betecknas som oväsentligt vad 25 000 människor tycker och känner.

– Jag känner stor oro inför frågan om Linköpingsförbandens framtid.

26/11

Bara en detalj i Bagdad, men

Miljonorder för Linköpingsfirma

Vad som är en detalj i ett stort regeringshotell i Bagdad är en jätteorder för en relativt liten Linköpingsfirma.

— Det är den största enskilda order vi fått, säger disponent Stig Kåhre vid AB Svensk träfiness i Linköping. Ordern var på över 1 milj kr.

I Bagdad bygger just nu Skånska cement ett stort regeringshotell. Uppdraget betyder att flera svenska firmor får vara med och tjäna en slant.

Vindlande väg

Ett stort inredningsarkitekt-företag i Malmö har hand om

hela inredningsbiten. En representant därifrån fick via Kosta glasbruk tipset om Svensk träfiness. Så vindlande kan gången vara när amerikansk valnöt bearbetas i Linköping för att sättas upp i taket på ett hotell i Bagdad.

Ordern till Träfiness gällde s k takraster i bankettsalar, lobbyrum och TV-rum. Sammanlagt en yta på 650 kvm. Ett raster är ett slags rut-system som fogas samman i olika stora ramar. I innerramarna finns uttag för sprinklers och nödbelysning.

252 000 rutor

Varje liten ruta är ca 45 x 45 mm stor. Det blev 252 000 sådana smårutor i 1 400 ramar. Rastren tillverkades i

massiv amerikansk valnöt — ett träslag som klarar sig från termitangrepp.

— Vi har fått ligga i ordentligt för att klara av den här ordern, säger Stig Kåhre. Inte nog med att det handlar om en skräddarsydd beställning med stora krav på kvalitet, vi har ju också våra ordinarie kunder att ta hand om.

Fyra långtradare

På tisdagen lastades två av de fyra stora långtradare som behövs för att leverera takrastren.

Svensk träfiness grundades 1945 av Stig Kåhre tillsammans med en kompanjon. Numera är han ensam ägare till företaget, som sysselsätter omkring 25 anställda.

CHRISTER BERG

24/11

Miljonorder till Facit

Facit har fått en miljonorder från speditörsföretaget Wilson o Co, som till sitt nya kontor på Lidingö beställt möbler från Facit. Ordern är på ca 1 milj kr och gäller 135 arbetsplatser.

25/11

Telemannkantat inleder advent i Åtvidaberg

Helt enligt traditionen kommer Åtvids ungdomskör att sjunga in advent och det nya kyrkoåret. Det hela äger rum på lördag i samband med helgmålsbönen i Åtvids gamla kyrka. Förutom ungdomskören medverkar solister och instrumentalister från när och fjärran.

Programmets huvudnummer är Telemanns glansfulla och festliga kantat Machet die Tore weit som nu för första gången framförs i sin helhet i Åtvid. Sångsolister är Maria Muchiano-Johansson, sopran, och James Syne, bas.

I orkestern ingår förutom lokala musiker också bl a systerkonen Erik och Ingrid Sunnerstam. De båda kommer även att framföra var sitt solonummer på flöjt respektive cello.

Ur programmet kan också nämnas Hosianna av Vittoria och den flertusenåriga introitus Fröjda dig storligen dotter Sion.

Dirigent är Ingemar Ericson.

Storm eller ej? Det avgör pipet

Ute på den vindpinade Malmen står tre stora, pipande burkar. Burkarna innebär en mindre revolution i konsten att mäta vindar. Propellrarnas tid är förbi. Ljudvågor och datorer är melodin. Metoden är billig och exakt.

I flygvapnets regi har en grupp meteorologer i två års tid testat nya metoder att göra lokala väderprognoser. Resultaten har varit strålande. Sextimmarsprognoserna är mycket tillförlitliga. De stämmer till minst 90 procent.

— SE SIDAN FEM —

Foto: MAGNUS JOHNSON

Numera mäter man vindar med hjälp av ljudvågor, ett slags uppochnedvänt ekolod. Ute på den vindpinade Malmen står de här tre pipande burkarna. Den nya metoden att mäta vindar ingår i ett projekt för bättre lokala väderprognoser som leds av meteorolog Hans Dahlqvist

Uppgifterna om vindar, solstrålning, temperatur och luftfuktighet matas in i en dataanläggning i kontrolltornet på Malmen. På några sekunder får meteorolog Mikael Tjernström exakta prognoser för vädret i Linköping över de närmaste sex timmarna

Ute på den vindpinade Malmen står tre stora, vita "burkar" och piper vid sidan av flygfältet. De pipande burkarna innebär en mindre revolution i konsten att mäta vindar. De snurrande propellrarnas tid är förbi. Ljudvågor och datorer är melodin. Metoden är billigare, säkrare och mer komplett.

— Det här är framtidens sätt att mäta vindar, säger meteorolog Hans Dahlqvist, som i flygvapnets regi leder ett väderleksprojekt på Malmen. Projektet handlar om nya metoder att göra lokala väderprognoser med hjälp av mikrodatortekniken.

Uppmärksammat

Projektet har redan uppmärksammat av många runt om i Sverige. FOA, SMHI, luftfartsverket, Uppsala universitet, Stockholms kommun m fl har varit på besök.

Självklart är många nyfikna på de nya metoderna som ger lokala väderprognoser med en helt annan tillförlitlighet än man varit van vid.

Hittills har man mätt vindar med vindflöjel och propeller. Systemet har haft sina begränsningar. Vindstyrkan har bara kunnat beräknas där en propeller kunnat monteras. Det är dyrt att bygga höga torn. Och just på flygplatser har de en benägenhet att stå i vägen.

Stor noggrannhet

Med hjälp av ljudvågor (ett slags uppochnedvänt ekolod) kan vinden mätas var 25:e meter upp till 500 m höjd. I extrema fall ända upp till 1 000 m. Noggrannheten är stor. Det kan slå på en halv meter per sekund och fem grader i riktning.

— Det finns ett stort behov av exakt vindmätning, säger Hans Dahlqvist. T ex vid kärnkraftverk. Det visar erfarenheterna av Harrisburgolyckan. Om fem år mäter vi vind så här på alla viktiga platser.

Kvarts miljon

Anläggningen kostar ungefär en kvarts miljon. Att bygga en mast för att få samma information skulle bli fem gånger så dyrt. Underhållsmässigt är det nya systemet mycket, mycket billigare. Tekniken har utvecklats av två f d FOA-ingenjörer.

Vindmätningen ingår som en del i det framgångsrika projektet med lokala väderprognoser. Meteorologgruppen på Malmen har tagit fram en modell för prognoser på data. Man har koncentrerat sig på förutsägelser för dimma och dimmoln.

Strålrande resultat

Genom att mäta solstrålning

på marken och i lufte får meteorologerna fram viktig information om dimbankarna. Uppgifterna matas in i datorn i kontrolltornet tillsammans med de nu exakta beskederna om vindarna och besked från temperatur- och fuktighetsmätare i ballonger.

I två år har metoden prövats och resultaten är strålande.

— Med 90-procentig säkerhet kan vi göra sextimmarsprognoser, säger Hans Dahlqvist. På en halvtimme när kan vi säga när dimman lättar. Det är av väsentlig betydelse för flyget. För det kostar stora belopp att ha plan i luften i väntan på att det skall gå att landa. Nu kan man snabbt avgöra om det är bättre för planet att gå ner på en annan flygplats.

— Hur användbart det är med lokala korrekta väderprognoser visas t ex av det intresse Stockholms stad har för metoden, säger Hans Dahlqvist. Vissa tider ligger luftföroreningarna lätt över innerstaden. Med hjälp av den här metoden och lokalradion skulle man kunna informera stockholmarna om läget och kanske kunna förhindra att en del bilister just då körde in i centrum.

CHRISTER BERG

Propellrarnas tid förbi Nu mäts vind med ljudvågor

Huginfabrik läggs ned Jobb för 40 på Facit

Det är nu definitivt klart att en mindre del av tillverkningen av kassaregister vid Hugins fabrik i Hammarby kommer att förläggas till Facits Örsättersfabrik utanför Åtvidaberg.

Produktionen skall sysselsätta omkring 40 anställda när verksamheten är helt överförd vid halvårsskiftet nästa år.

— Det här är ingen nyhet för oss, säger Facits platschef i Åtvidaberg Roger Svensson. Vi har räknat med det här i våra

prognoser sedan lång tid och har faktiskt redan tagit över en del smärre jobb från Hugin.

Roger Svensson framhåller att det inte är fråga om nyanställning av 40 man utan att samma antal redan anställda får nya arbetsuppgifter.

Beslut har fattats om nedläggning av Huginfabriken i Hammarby. Det innebär varsel om avsked för ca 350 personer. Drygt 200 erbjuds nya jobb inom Electroluxkoncernen. Merparten av tillverkningen av kassaregister flyttas till Japan.

Direktbussar från Åtvid positivt för pendlarna

Beräkningar visar att omkring 750 åtvidabergare varje morgon åker buss till Linköping. Större delen av resenärerna är gymnasieelever och anställda på Saab. Det är alltså en stor samling människor som är beroende av buss till jobbet.

Många har klagat dels på att det är för trångt på bussarna, dels på busstiderna.

Åtminstone i det senare fallet sker en ändring från början av januari nästa år. Östgötatrafiken har lyssnat på klagomålen från passagerarna och påtryckningarna från kommunkontoret i Åtvid. Den servicebetonade lösningen är direktbussar.

Tjänar en kvart

Som det nu är tar resan mellan Åtvidaberg och Linköping ungefär en timme eftersom bussen också skall åka in till Grebo och Bankekind. Förutom att den också stannar vid håll-

platserna utmed vägen. Med direktbuss förkortas resan med en kvart vilket för en pendlare betyder en tidsvinst på en halvtimme varje dag.

Direktbussen från Åtvid stannar en gång vid utfarten från Åtvid och kör sedan direkt till hållplatsen utanför Saab.

För att göra det så bra som möjligt för resenärerna innebär det också att direktbussarna avgår en kvart senare från Åtvid och vid ordinarie tid från Linköping.

Drägligare

De nya direktbussarna gör livet lite drägligare för gymnasieelever och Saab-anställda. För redan nu fylls bussar i Åtvid med dessa två kategorier som alltså kommer ungefär en halvtimme för tidigt till skola och arbete.

Direktbussarna kommer att avgå från Åtvidaberg vardagar kl 5.55, 6.30 och 7.15. Från Linköping avgår de alla ordinarie tider mellan 13.10 och 18.20.

Vid var och en av dessa avgångstider går minst två bussar. Åtminstone någon kör den traditionella turen. Så det nya systemet skall inte behöva missgynna dem som bor i Grebo, Bankekind eller utmed linjen.

Samma trängsel

Några extra kostnader väntas inte de nya direktbussarna betyda för Östgötatrafiken. Men det blir heller inte i den här omgången några fler bussar som sätts in. Så trängseln lär väl bli densamma.

I det förslag till trafikförsörjningsplan för Åtvidaberg som kommunstyrelsen lämnat in till Östgötatrafiken föreslås inrättandet av tre nya turer på morgonen. Förslaget baseras på den ökade pendlingen mellan Åtvid och Linköping. Om förslaget går igenom börjar de nya bussarna rulla vid halvårsskiftet nästa år.

CHRISTER BERG

Mediadebatt i Lingham

”Ett privilegium vara journalist?”

– Det är ett privilegium att vara journalist. Som sådan får man alltid sista ordet. Varken enskilda människor eller politiker kan hävda sig mot journalisterna. Jag avundas dem det stora utrymme de ger sig själva för att föra till torgs sin egen uppfattning.

Det sade kommunalrådet Göthe Anderson i en debatt om massmedias roll i samhällsdebatten. I debatten deltog även chefredaktörerna Bertil Torekull, Östgöta Correspondenten, och Torsten Nilsson, Folkbladet Östgöten, liksom radio Östergötlands nye chef Mats Arvidsson och Conny Öhman, ordförande i landstingets sjukhusdirektion.

”Tre överklasser”

Arrangemanget anordnades av Lingham-Åkerbo socialdemokratiska förening och hade lockat ett 50-tal intresserade till Himnaskolan. Bertil Torekull menade att det var fantastiskt att så många kunnat slita sig loss från teven för att lyssna på en intellektuell debatt. – För TV engagerar folk på ett ofattbart sätt och någon representant för det mediet borde varit här i kväll, sade han.

Bertil Torekull påpekade att massmedia har fler roller än att spegla samhällsdebatten. Han erkände att media spelar en större roll än någon kanske tänkt sig. Kan styra och skapa stämningar. – Det finns tre överklasser, sade han, datafolket, de fackliga organisationerna och massmediafolket.

Torsten Nilsson tyckte det var märkligt hur allvarligt folk tar på ledare i tidningar. Ledare som kanske ändå är tillkomna under stor tidspress. Det är en skendebatt. – Man har för stor respekt för oss, sade han. Man märker att politiker känner stor rädsla för oss och nyper till oss så fort de får chansen. Tendensen är allvarlig. Vi måste göra något åt politikernas vilja att göra inskränkningar i våra arbetsvillkor.

Mats Arvidsson redogjorde för bakgrunden till lokalradions tillkomst, att lokalradion är helt oberoende av ägarintressen, ställer den enskilda människan i centrum och att man ska ha balans i debatten. – Det finns politiker som tror det är vår uppgift att vara deras megafon men det är totalt fel, sade han bl a.

Landsting i skymundan?

Conny Öhman hade mycket att säga om massmedias dåliga bevakning av landstingets förhållanden. Och särskilt om lokalradions bevakning av landstingets budgetmöte hade han en hel del att säga. – För er var det tydligen mera viktigt att en landstingsledamot halkade av en stol än att tala om besluten, menade han.

I fortsättningen talade man en hel del om en tidningsproblem att bevaka allt och expertmässigt. Om journalisters ambition att vara hederliga. Att politiker har makt. Om objektiv nyhetsförmedling. Om vinklingar och värderingar på nyhetsplats.

CHRISTER BERG

Vägtrafikanter

Sämre standard på snöröjningen

— Kommer det inte bara mer än normalt med snö så ska pengarna räcka året ut. Men det finns skäl att råda bilister och andra traikanter att ta extra god tid på sig i vinter. Vinterutrusta bilen ordentligt. Vi måste nämligen kräva mer av bilisterna. För man ska inte räkna med samma standard i snöröjningen som tidigare vintrar.

Det säger ingenjör Harry Isacsson på Vägverket i Linköping. Han vill gärna poängtera att personalen i snösvängen gör så gott de kan. Men det handlar till sist om förhållandet mellan tillgången på pengar och snöfall och halka.

Prioritering

Vägförvaltningen i Östergötland har för 1981 fått 16,5 milj för vinterväghållningen. Den summan ska räcka till att hålla 453 mil vägar farbara i vintertid. Det betyder också att man inte kan hålla hög standard på hela vägnätet.

När det gäller E 4-an och andra större vägar så är satsningen densamma som tidigare, säger Harry Isacsson. Vi åker ut så snart snötäcket är ett par centimeter eller när man konstaterat halka.

Eftersläpning

— Men på de mindre vägarna blir det i vinter en eftersläpning, fortsätter Harry Isacsson. På vägar som trafikeras av mindre än 500 fordon per dygn plogar vi inte förrän snödjupet

är 8–10 cm och bara under ordinarie arbetstid.

Inte heller har man råd att sanda och salta som förra vintern. Nu måste det bli extremt halt och ändå kommer sand och salt bara att spridas i backar och kurvor på småvägarna.

— Vi försöker hålla bästa möjliga beredskap, säger Harry Isacsson. I varje arbetsområde finns alltså en man igång för att kontrollera vägarna. Minst tre gånger om dygnet har vi kontakt med SMHI. Vi försöker också förbereda oss ordentligt före väntade snöfall med utrustning på fordon o s v.

Lever på förskott

Vägförvaltningen kan vid ett riktigt snöfall sätta in 125 enheter. Dygnskostnaden för hela styrkan beräknas uppgå till ungefär en kvarts miljon.

— Under den senaste tioårsperioden har det hänt mer än en gång att anslaget inte räckt till, berättar Harry Isacsson. Då har vi fått ta ut förskott på nästa års anslag. De år ni fått börja med en förlust har varit verkligt besvärliga.

— Själva tycker vi att vi gör så mycket man kan begära för att hålla vintervägarna farbara. Men om det nu är så måste man ställa större krav på bilisterna. Sommaren är slut, även om en och annan inte tycks förstå det. Räkna med vinter.

Snöreporter:
CHRISTER BERG

Åtvidaberg

Full kontroll

— Precis som alla andra sektorer drabbas också vinterväghållningen av sparplanerna. Men visst kan vi klara snöröjningen resten av året. Av anslagna 830 000 kr har vi över 300 000 kr kvar.

Det säger gatuchof Sigvard Persson i Åtvidaberg. Även med en standardsänkning har det de senaste tio åren varit svårt att hålla budgeten. Det har bara gått vid två-tre tillfällen. Det är nu några år sedan som anslagsökningen motsva-

rade penningvärdeförsämringen.

I Åtvid ska 74 km väg plogas. Styrkan uppgår till 8–10 enheter och en snösväng kostar kommunen knappt 15 000 kr.

Genom avtal med Securitas har man ständigt kontroll över läget. Fallor 10 cm snö drar man igång för fullt. Annars beror det bl a på halka och slaskighet. De mest trafikerade lederna prioriteras.

Snövallar lär Åtvidabergsborna få dras med även i vinter.

42 mil vägar plogas

— Vi kommer att klara vintern. Om den blir normal.

Det säger Björn Fredell på Linköpings kommuns gatukontor. Men samtidigt vill han trycka på att alla måste hjälpa till. Trafikanter av alla slag måste visa hänsyn mot varandra. Inte minst mot dem som jobbar med snöröjningen. T ex genom att följa datumparkeringen.

För vintern 81/82 har kommunen budgeterat 4,4 milj kr. Ska man jämföra anslagets köpkraft i dag mot 1972 är det en minskning med hälften.

— Under de gröna vintrarna i början på 70-talet prutades det på anslaget till vinterväghållning, omtalar Björn Fredell. Pengar som vi aldrig fått igen. Varje år det snöat mycket har vi haft kraftiga överskridanden.

I Linköping ska 42 mil vägar plogas. Det motsvarar ungefär sträckan Linköping—Malmö. Ett 50-tal snötraktorer kan sättas in plus lastbilar och väghyvlar. Bussleder och gång- och cykelvägar prioriteras.

Vid ett snödjup på 4 cm sätter snösvängen igång. Helst vill vi börja så snart snöfallet är över, säger Björn Fredell. Dels ur servicesynpunkt, dels för att det går snabbare och lättare att jobba. En normal snösväng kostar bortåt 70 000 kr.

— Vi klarar förmodligen anslaget. Men Linköpingsborna får räkna med en standardsänkning. Snövallproblemen från förra vintern består. Men, slutar Björn Fredell, om vi alla visar hänsyn ska det nog gå.

Vid ett riktigt snöfall kan vägförvaltningen sätta in 125 enheter. Dygnskostnaderna kan uppgå till en kvarts miljon kr

Motala:

Åtta cm snö röjningsgräns

Det måste bli 8 cm snö på vägar i villakvarter innan Motala kommun kommer och röjer i vinter. Förut var gränsen 5 cm. Höjningen beror på det kommunala sparandet.

— Vi har förståelse för att det måste sparas, säger biträdande gatuchef Rolf Nilsson, det gäller

bara att ta det så att människor inte drabbas.

— Så vi tänker t ex inte dra in på saltningen av de stora vägarna som vägverket talat om. Vi kommer inte att riskera människoliv på det sättet!

Motala kommun har ca 20 mil att klara snöröjning, sandning och saltning på. Till det finns i runda tal 1 miljon kronor avsatt. Det är samma siffra som

för 1980. Samtidigt har kostnader för bl a löner ökat. Det innebär att snöröjningsanslaget i reda pengar är värt 10–15 procent mindre än förra året.

— Det är en kännbar minskning, säger Rolf Nilsson, och den betyder att servicen blir sämre på lågtrafikvägar. I bostadsområdena åker vi inte ut förrän det är 8 cm snö. Och i tätorterna kommer vi att köra bort mindre snö.

Gång- och cykelbanor kommer dock att prioriteras som vanligt, där röjer gatukontoret när snötäcket är 4–5 cm precis som förut. Likadant blir det med större genomfarter — det gamla gränsvärdet på 5–6 cm gäller i vinter också.

Mjölby

Snälla politiker

Mjölby kommun har för 1981 anslagit 1,8 milj till vinterväghållningen. Invånarna kan ta det lugnt, säger gatuchef Lennart Lundborg. Vi har ungefär 600 000 kr kvar. Det bör nog räcka. I annat fall får vi begära mer pengar. Politikerna brukar vara välvilliga i det fallet för också de tycker om att kunna ta sig fram.

Gatukontoret har ungefär 14 vägmil att ploga. Sträckorna mellan bostadsområden och industriområden/skolor prioriteras. Några detaljerade normer

för när snösvängen ska sätta igång har man inte. Omständigheterna får avgöra. Men faller bara ett par cm går cykelbanorna först.

— Beredskapen nattetid kunde vara bättre, erkänner Lennart Lundborg. Det är dyrt att ha folk igång på nätterna. Men genom almänhet, polis och uppmärksamhet på väderleksrapporterna har vi ändå rätt god kontroll över läget.

Liksom på andra håll får Mjölbyborna bereda sig på problem med snövallar.

Lennart Lundborgs råd till trafikanterna är att ta god tid på sig i vinter.

28/11

Födelsekänslor vid tryckpress

□ □ – Det var en fantastisk upplevelse att få se sidorna spruta fram från tryckpressen. Ett ögonblick präglat av födelsekänslor.

Det säger **INGER RAGNARSSON**, lärare i Åtvidaberg, som tillsammans med kollegan Olof Söderbäck i början av november gav ut sin första bok, *Vandring hemma-vid*. Boken är en illustrerad diktsamling som handlar om stort och smått, allmänt och udda i Åtvid. Inger har rimmat och Olof tecknat.

Inger Ragnarsson har ytterligare tre böcker på gång. Redan förra sommaren fick hon en ungdomsthriller antagen av Bonniers. Den kommer

ut nästa år. Uppföljaren är klar. Liksom ännu en ungdomsroman. Nu funderar Inger som bäst på handlingen i en vuxenroman.

MATTIAS I GREBO

ritar egna serier

— och det tänker han fortsätta med!

christer
berg

□ □ Sedan ett par år tillbaka har 17-åriga Mattias Gordon i Grebo, det dynamiska villasamhället mellan Ätvid och Linköping, haft helt klart för sig vad han skall satsa på för yrke.

— Jag skall bli animatör, säger han med en bestämdhet som inte lämnar utrymme för några tvivelsmål.

Yrkesvalet är exklusivt. En animatör sysslar med tecknad film. Walt Disney är väl förstås det mest kända namnet bland oss utanförstående. I Sverige har vi t ex Per Ahlin, bekant för sina insatser tillsammans med Hasse & Tage.

Det är inte speciellt många som sysslar med tecknade filmer i Sverige. Föreningen för animation har ett 80-tal medlemmar. Några enstaka kommer från Östergötland. Mattias Gordon är en av dem.

□ Tecknad film

— Jag har så länge jag kan minnas varit intresserad av serier och tecknad film, säger Mattias som själv dock bara prenumererar på den udda tidningen Svenska serier.

Men en liten ovetenskaplig kontroll visade att hans kunskaper om serietecknare och deras produkter nog skulle räcka en bra bit på vägen mot final i 10 000-kronorsfrågan.

När det var dags att söka PRYO-plats i åttan satte Mattias upp filmtecknarstudio på första plats. Efter litet krångel fick han också genomföra sina två veckor hos Per Ahlin i Malmö.

□ Blodad tand

Där fick Mattias blodad tand. Trots att det stod klart för honom att livet som filmtecknare minsann inte är en dans på rosor.

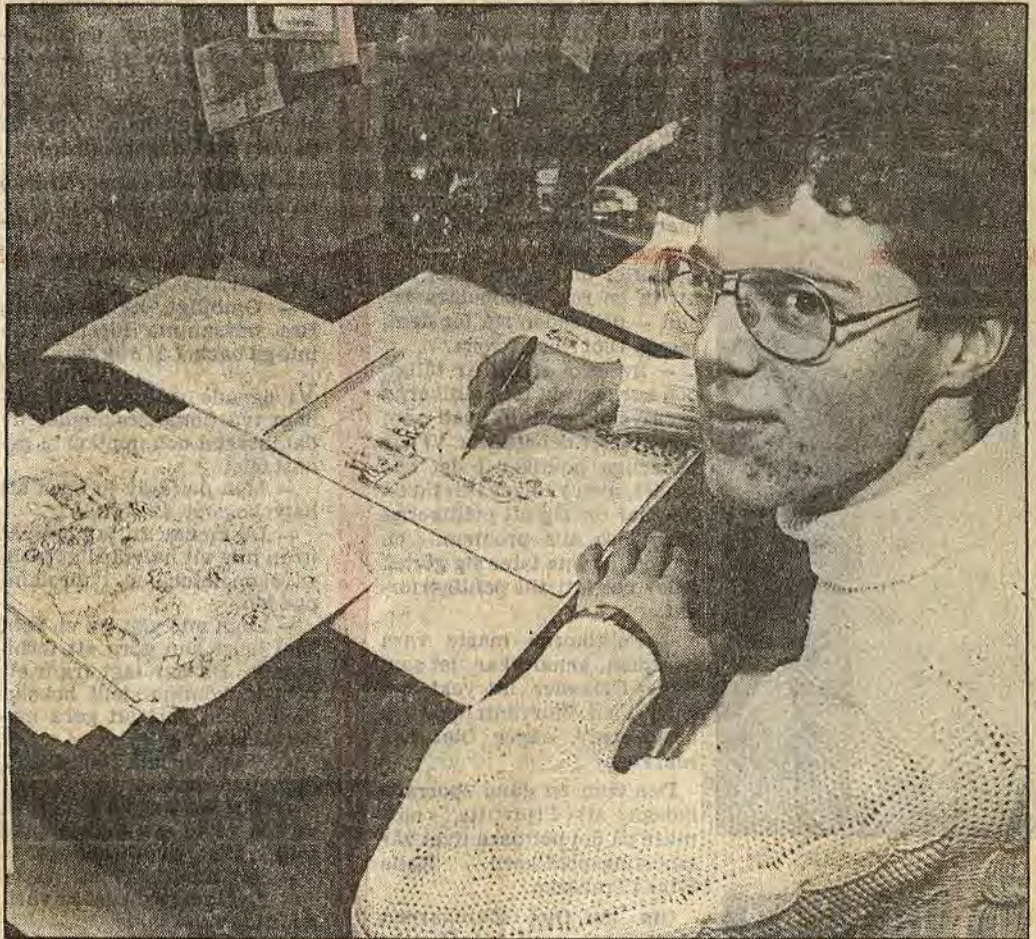
— Först skall jag bli klar med gymnasiet och göra lumpen. Förhoppningsvis får jag sedan plats som lärling på någon filmstudio.

— Då blir det väl närmast att börja som "mellanteknare", dvs den som ritat alla filmrutor med de små nästan obetydliga förändringarna. Ett leende, en benrörelse t ex. Det finns också utbildning för filmtecknare. Men kurserna är sällsynta och det finns inga i Sverige.

□ Förberedelser

I väntan på att få komma ut i stora vida tecknade filmvärlden förbereder sig Mattias Gordon så gott det går. Han etablerar och håller kontakt med serietecknare, filmtecknare och intresserade inte bara i Sverige utan också utomlands.

Oftast får han svar från de stora. T ex från André Franquin, mannen bakom Spirou. Denne skickade med en originalteckning i svarsbrevet till Grebo. Franquin är den bästa serietecknaren just nu, menar Mattias.

Yrkesvalet är klart för 17-åriga Mattias Gordon i Grebo. Han skall bli animatör, dvs filmtecknare. All sin fritid lägger han på att förkovra sig

För en tid sedan föddes idén att göra en tidning om tecknad film för Sveriges animatörer, Storyboard. Det första numret har redan kommit ut och innehåller bl a en intervju med ensamrätt med Bill Melendez, som arbetat med Walt Disney.

Mattias Gordon har gjort hela tidningen själv och hoppas förstås att åtminstone få tillbaka tryckkostnaderna. Han är redan i gång med det

andra numret som bl a skall innehålla en intervju med Per Ahlin.

□ Egna serier

Hemma i f d prästgården i Grebo är Mattias rum fullt med teckningar, ritbord, pennor, brevpärmar och tidningsurklipp. Egna serier ritat han förstås. Och han har också gett sig på att försöka göra några filmsnuttar.

— Men film är svårt, säger han. Man måste ha en anläggning, en idé och tålmod.

Mattias bär på en idé till en egen tecknad film som skall handla om sägnen om Rödsten. Det är stenbelätet på åkern vid infarten till Grebo.

Belätet som måste målas varje gång den intelligande ladugården målas om. Annars kommer byggnaden att brinna.

För en tid sedan föddes idén att göra en tidning om tecknad film för Sveriges animatörer